

Diboh#ndi Hoafi Weindah#fembo Hoaf-ane Hoafi God ai Son#mbo weindah#mareandi

Boatei hoafi

¹ Hoafi nda dibo mengoro-ane, nga Sisas Krai ai weindah#mareandi. God ai ahandi ratupuriyei-r#h#undeimbi ranaheimbo n#ni-moat#kuni n#meh#nou t#k#femboayo nafuimbiyundi y#h#haya Sisas Krai#mbo nafuimayundo. Rani-moat#kuni ra s#n#am#beah#ndi nendi ai Krai#ndi ratupuriyurandeimbi Son, wambo sowana koar#heira kus# weindah#mareandi.

² Raniyo asu Son ro n#ni-moat#kuniyo hoeimar#heandi ranahambo an#hond#mbo hoaf#mayahi. Rani-moat#kuni ra God#ndi hoaf#mayo-wamboyo asu Sisas Krai ai ranahambo an#hond#mbo hoaf#mayu.

³ Nindou ai n#ni-moat#kuni s#nguna t#k#femboayo hoafi nda nindou bid#f#riyei h#mboah#u ritim#ra arandi aiana h#h#f#h#h#f#mbiyu-wamboane. Asu nindou d#d#yeyi ai ndani hoafi s#r#u pap#marandi ranahambo h#mboriyei hehi s#nguar#h#ndi ai h#h#f#h#h#f#mbeyei-amboane. N#ni-moat#kuniyo t#k#femboayo si ra ng#r# am#tata t#k#nd#feyo.

Krai#ndi nendi 7-ngoaf#mbi amarei aheimboane hoafi nda

⁴ Ro Son-anahî nda, ro 7-ŋgoafümbî Kraisîndî nendî Esia hîfambe amarei sîheimbo sürü nda paparîhandî.

God haponda anüŋgu, horombo hondü manüŋgu, asu süŋgunambo nîŋgomboayu ranani, asu yifiafî 7 ranai ahandî adükari bogorîndî nîmari-fondî hanjîfoani amarei, asu Sisas Krais aianeî sîheimbo moani hîpoambo-ndîhindürühi ŋgusüfoambe afurîfe kifimbî hohoanîmo mbîsahü-ndüramboane.

⁵ Sisas Krais-ana ai ndore anîhondümbö weindahî hoafîyu-randeimb-ani. Ai boatei yifîhündî botîfi haya, asu ai muŋguambo moatükunî hîfî ndanîhü bogorîmboyahi nînouayei ranahei adükari bogor-ani. Sapo Sisas aiyu sîhefîmbo moani hîpoambo-reamunühi ahandî horî ranambo moaruwai-ambeahîndî aboedambo-mareamunî.

⁶ Raniyu sîhefîmbo, God ahandî afîndî rana-handîfihî didîbafîfe-rambohünda adükari bogorîmbore hînîŋgî-mareamunî. Sisas Krais aiana ndürî adükarümbîndu haya koadürümbö koadürümbö ŋgînîndîmbiyu-wamboane. Nga anîhond-ane!

⁷ Awi se hîmborîyei! Ai ŋgirî amitata mburüŋgai bitapînde haya kudu.

Nga asu muŋguambo nindou ai hoeindî-horîmboyei.

Asu yifiarînambo wafusîmaründümo nindou amboa hoeindü-wurîmboemo.

Asu ahambo süŋguna muŋgua hîfînîndî sîrî amboa arani-hoafîndeimboyei.

Yini, ndani-moatükunî ra tükündîfemboe. Nga anîhond-ane.

⁸ God Adükarî ai hoafiyuhü yahuya, “Roanahî horombodîdiya asu süngudîdiya arîhandî. Roanahî haponda anîmboahî, horombo manîmboahî asu sünguna nîmboamboyahî. Asu ro ŋgînîndî hamîndî hond-anahî,” mehu.

Son ai Kraisîmbo hoeimarîrî

⁹ Ro sihei wandafî Son-anahî. Ro se-babîdîmbo nîngombo asübusî Sisas-dîbo asahümündi ra semîndî mburümbo God ŋgînîndî hîfandarandî ranambe nîngomboanahî. Sîhîrî munḡuambo nîne tîŋîrîfo afîndî tükéfeyo ra mamî hînîŋgîrou nîmboefîmbo sahumîndefüh-aneî. Ro Godîndî hoafî asu hoafî Sisas weindahî-mareandî ra bokamari-heheandamboyei wambo hemafoari-hindîra asu ro ha airan Patmos-wamî manîmboahî.

¹⁰ Adükarîndî si ra tüküfehîyo asu Yifiafî Aboedî wandî fiambe ŋgînîndî tüküfehüyo asu wandî daboadanî hîmborîyahane nindou mamî hoafîmayu ra fufuŋî nahurai puküna hoafîmayu.

¹¹ Ai yare hoafiyuhü yahuya, “Nîni-moatükunîyo hoeiaro-wandî ra se bukambe sürü papînda mbunda 7 ŋgoafümbî Kraisîndî nendî amarei aheimbo sowana koandîhoefî. Ngoafî ranana Efesus, Smerna, Pergamam, Taiataira, Sardis, Firadefia asu Raodisia-anei,” mehu.

¹² Ranîyahî asu nindou düdi wambo hoafîmayu ranahambo hoeifimbo sahehea, hîhîrîyahe hoeirîheandane gorînambo nafümbî ram nindîfe fondî 7 ranai manîngomonda hoeimarîheapurî.

¹³ Ranîyo asu nindou mamî ram nindîfe fondî ranî mbusümo manüḡu. Aiana Nindou Hondü nahuraiyu. Ranîyu ai hoandarî

hoeari güdeandani hani tinqari gabudi-mafoareandamboyu asu gorinambo nafümbi ret nahurai ahandi m+sindi-hamindihü hühire haya manüngu.

14 Ahandi mbiro asu mbirinani ana kayahi ninendi kifohayo asu sünü kifohi nahurai hamindimayo. Raniyo asu ahandi himboari ranai hai imami nahuraimayo.

15 Ahandi tinqari ana ain hai adükarambe mandife mburimbo himboamupuimbo-arandi rahurai hamindiyoyo makiaro. Raniyo asu ro ahandi hoafi ra himboriyahani sapo hoe hoambuyo haya aho nahurai fumayo.

16 Asu ai mupui 7 ra warihondü warani waramberamündü haya manüngu. Asu amiyomondi pisao ra yiboboani yihümindiyoweimbi yihümindihamindi ranai ahandi yahamonindi moanambühi tükife mbumarandi. Asu ahandi ngusümboari ranana sapo hüfinimbo hüfihamindi si boakafoareandi nahurai hamindi simayo.

17 Raniyahi hoeirihinihünda asu ahandi yirikimi yifi nahurai pmayahi. Raniyu asu ai ahandi warihondü wara ra wandiwam nande mbura hoafiyuhü yahuya, “Awi se yihimbondamboyafi. Roana weangurühi-didi hondüya asu süngu-didi hondüya-rihandeimb-anahi.

18 Asu ro yangiri nda animboahi. Horombo yifimayahisi, nga se himboyafi, roana haponda yangiri koadürümbo-koadürümbo animboahi. Ran-anahi asu ro Yifiyo-ramboane asu yifiafi ngoafi yipuri ra hifandarihandi.

19 Ranimboane awi nine-moatükuni

hoeimarowandî asu haponda tükefeyo-ane asu sünguna tüküfemboayo ra se sürü papîndandî.

²⁰ Sapo se hoeimarowandî mupui 7 asu gorînambo nafümbî ram nindîfe fondi 7 wandî warî-hondü waranî ranana dîbohîndî hoafî menğoro-ane. Ranahandî nîmîndî ra ndahurai-ane: Mupui 7 ranana Kraisîndî nendî-yei sünambeahîndî nendî 7-anemo. Ram nîmîndî 7 ranana Kraisîndî nendî 7-anei,” mehu.

2

*Kraisîndî nendî Efesus ngoafîhü amarei ahe-
imbo hoafî aho*

¹ Nindou ranai hoafîyuhü yahuya, “Sünambeahîndî nendî Kraisîndî nendîmbo Efesus ngoafîhü hîfandarandürî ranahambo sürü papîndandî.

Nindou mamî ai mupui 7 ahandî warî-hondü waranî semündü haya gorînambo nafümbî ram nindîfe fondi 7 ranî mbusümo hoahoangu wakîmareandî ai hoafîyuhü yahuya,

² ‘Se muᅅguambo moatükunî wambohünda ratüpurîyei arîhündî ra ro fifîrîhea-mboanahî. Asu ambe yaho yîboaruko-yîboarukofihî hînîᅅᅅîfekoate tîᅅîrîfoyeihî ratüpurîyei arîhündî. Seana moai nindou moaruwai ranaheimbo sîhei mbusümo nîᅅgombo yifîrîyei. Nindou ai hoafîyomondühîya, “Ro-amboa Kraisîndî hoafî sahumîndefî hefî-rîhundeimb-aneî,” mehomo, ᅅᅅa anîhondü ana wanî, se ranahamumbo yîboborî-hipurühî fifîrîhindî ra ai tîkai hoafümbî nindou yanᅅîr-anemo.

³ Nga seana ambe sei hehi nginindi nimboeimbo asu wandi süngu tñirifo ra sahümündi hehi tñirifoyeih+ moai wambo süngufembo ra hinñgiri+hindi.

⁴ Nga sihaf+ hoafi akidou engoro. Se weangurüh+ wambo ngusüfo pamarowandiri, nga haponda hinñgi-marowandiri.

⁵ Se aboedi hohoanimo hinñgifekoate-yafambe manimbafi ra nahurai hohoan+mondafi. Nga asu hapondani ana se moaruwai hohoanimo hinñgiro hawa horombo weangurüh+ süngumarowandi nou süngundandi. Asu se sihaf+ hohoanimo ra ngorü-süngufekoate-ayafi ana, asu ro tükündähe sihambo tñirifo ndahanin+hü sihaf+ ram nindife fondi ra raguanambo-ndi+heamboyahi.

⁶ Awi aboedi hohoanimo ranana sihaf+ fiambe nimarimboane: Asu ranane Nikorasindi sirihündi nindou ranahei hohoanimo ranahambo yiboarukoro hafi arandi. Ro-amboani ahei hohoanimo ranahambo ana yiboaruko-ri+heandühanahi.

⁷ Nindou ai himboambe-mbindüh+ ana, awi ai moani himbo yangiri kümbireandamboane, sapo Godindi Yifiafi Aboedi ranai Kraisindi nendambo hoafendür+ ranahambo! Nindou ai yifiariyu taborarihoayu ana, nim+ nindoumbo yangiri senda nimboei-rihündeimbi ranahandambo sesi yimai mbisaha, ndemündümbui. Nim+ ranana Godindi nümbürambe-ane anñgo, ” mehu.

*Kraisindi nendi Smerna ngoaf+hü amarei ahe-
imbo hoafi aho*

8 Nindou ranai hoafiyuhü yahuya, “Sünambeahindî nendî Kraisindî nendambo Smerna ngoafihü hifandarandürî ahambo sürü papindandî.

Nindou düdi ai weangurühididî asu süngudidî yifiyu haya asukai yangirî anüngu, ai ndare hoafiyuhü yahuya,

9 ‘Ro fifirihelandî sîhei tîjirîfo afindî asu napokoate-ayei ra, nga se munguna napo afindeimbî hond-aneî! Ro fifirihelandî nindou bodîmondî ai sîheimbo hoafi moaruwai hoafimehündürî ra. Ai hoafiyehî seiya, “Roana Sudahünd-aneî,” maseî, nga aiana Suda hondüyeipoanî. Aiana Satanindî nendî yangir-aneî.

10 Nîne asübusî ndeara akîmî hamindî sîheimbo tükufemboayo ranahambo se yowanî yîhimboyopoanî. Himborîyeî! Satan ai bidîfirî sîheimbo refe hoeifendürî-mbohündambo karabusî-ndearümbui. Asu 10 si se afindî tîjirîfo-ndeimboyeî. Nga se anîhondümbondîhi ngeimbo yîfayei amboanî ro yangirî nîngombo hohoanîmo ngînîndî napo nahurai ndahandürîmboyahî.

11 Nindou ai himboambembîndühî ana, awi ai moanî himbo yangirî kümbîreand-amboane sapo Yifiafî Aboedî ranai Kraisindî nendambo hoafayondürî ranahambo. Nindou didîyeî yifiarîyeî taborîhehi-rîhüdeimbî aheimbo ana ngîrî asükaiyo yîfimboayo ranambo moaruwaimbo-ndeandürî, ” mehu.

Kraisindî nendî Pergamum ngoafihü amarei aheimbo hoafi aho

12 Nindou ranai hoafiyuhü yahuya, “Sünambeahindî nendî Kraisindî nendambo Pergamum ngoafihü hifandarandürî ahambo sürü papindandî:

Nindou mamî ami-yomondî pisao yîboboanî yihümîndeimbi masemüdu ranai ndare hoafiyuhü yahuya,

13 ‘Ro nahi se nîmboei arîhündî ra fifirîthe-amboanahî. Ngoafî ra sapo Satan ai ahandî ngîninîndî hifandarandî ranîhü. Nga seana, wandî ndürî ranahambo kîkîhîsafî-randîfîmbo-anafî. Horombo Antipas ai wandî ndürî ranahambo weindahîre-randeimbi manüngu asu moanî wandî hoafî ranî yangîrî hamîndî süngumare hu. Ranîyo asu sapo Satan ai nîmarü ngoafîhü ranîhü sîhei mbusümo ahambo hîfokoamarîhora yîfîmayusî, nga ranî-sîmboanî se moai sîhei anîhondümböfe ra dîbonapîrîhindî.

14 Nga awi ro sîheimbo hoafîyondürîmbo hoafî akîdou mbegorî. Awi sehündî bîdîfirî aiana Beramîndî hohoanîmo ra ngîninîndî kîkîhîrî-hümündimboanei. Ai Berakîmbo yamundîmarira asu Berak ai Israerîmbo moaruwai hohoanîmo nafuimendüra süngurîhindühî tîkai godîmbo sesî sîhefeimbîhündî sahüsi marîhündî. Asu nindowenîhî ai nîmorehî sîsîhîmoyomo asu nîmorehî ai nindowenîhî bîrabîrîyeyî marîhündî.

15 Rahurai sehündî nindou amboa bîdîfirî Nikorasîndî yamundîfe süngurîhî-rîhündeimboanei.

16 Ranîmbo-hündambo-anîmbo awi sîhei moaruwai hohoanîmo hîninîngîndîhî hehî aboedî hohoanîmo süngundîhindî. Asu se refekoate-

ayei ana, ro nimehünou s̄heimbo-so dügumbo rani-babidimbo wandi yahamo pisao yihümindi tükufe aninggo ranambo yifiari-ndamboyahi.

17 Nindou ai himboambe-mbindühi ana, awi ai moani himbo yangiri kümbireand-amboane sapo Yifiafi Aboedi ranai Kraisiñdi nendambo hoafendüri ranahambo. Nindou düdi ai yifiari ra titaboara-foareandi ana, nindou ranahambo sünambeahindi ses̄ b̄idifiri, ahandi ndüri mana, d̄ibo engoro ra ndahandomboyahi. Asükainda ro n̄moei kifohi ndüri simbori peningoweimbi ahambo ndahandomboyahi. N̄moei kifohi raniñhi ndüri apaiaro ra nindou mam̄i ai-amboani ngiri f̄ifirindeandi, nga nindou sapo düdi ndüri asemüñdu ranai yangiri-animbo f̄ifirindeambui, ” mehu.

*Kraisiñdi nendi Taiataira ngoafihü amarei ahe-
imbo hoafi aho*

18 Nindou ranai hoafiyuhü yahuya, “Sünambeahindi nendi Kraisiñdi nendambo Taiataira ngoafihü h̄ifandarandüri ahambo sürü pap̄indandi:

God̄indi n̄mori, nindou düdi ai ahandi himboari hai imami nahurai asu ahandi t̄ñari ain hai adükarambe mandife mburimbo himboamupuimbo-arandi nahurai, ai ndare hoafiyuhü yahuya,

19 ‘Se n̄ini-moatükun̄yo ratüpur̄iyafi arandi ra ro f̄ifir̄iheamboanahi. S̄ihafi h̄ipoambofe hohoan̄imo, an̄ihondümbefe hohoan̄imo, fehefe hohoan̄imo, asu s̄ihambo t̄ñirīfo tüküfeyoani moan-ane yahoe fe n̄inggo hohoan̄imo ra ro f̄ifir̄iheandi. Se horombo ratüpur̄imayafi

ranahambo ḡgasünde haya haponda afindi hamindi ratüpur-ayafi ranahambo ro fifiriheandi.

²⁰ Nga ro sihambo ndanahambo hoafi akidou engoro. Asu se Seseberimbo nimesi safühi hiningimarowanda tikai yamundife ra yamunde wakimareandi. Ai hoafiyohü yahoya, 'Roana Godindi hoafi hoafiya-rihandeimb-anahi,' meho. Nga ai wandi ratüpuriyei-rihündeimbimbo tikare-haya yamundimareandüra nimorehi sisihimoyei asu nindowenih birabiriyei asu tikai godimbo sesi sihefeimbihündi sahüsi marihündi.

²¹ Rananimbo ahandi moaruwai hamindi hohoanimo ra hiningire haya hihirife aboedi hohoanimombeyo sahehea afindi si rarihe hiningimari-heandiyosi, ḡga asu ai ahandi rani hohoanimo ra daboadanambo-fembo moei meho.

²² Awi nimorehi ranahambo ro tiḡirifo semindirambo fondi rani wami pindiheamboyahi! Asu nindou didiyomo ai-babidi nimorehi sisihimoyomo marundi amboa hifi ndanhünda moaruwai hohoanimo ra hiningife-koateayomo ana, afindi hamindi tiḡirifo ndowandumboemo.

²³ Ro ahambo süngurhi-ndeimbimbo amboa hifokoako-boadhearümboyahi. Rananimbo asu munḡambo Kraisindi nendi ai wambo animboya, Nindou aiana ḡgusüfoambe asu hohoanimo ambe türüfoare fifireandeimb-ani. Asu mamami nindou se moaruwai hohoanimomoyei ranahambo simbori tiḡirifo ndahandürimboyahi.

24 Taiataira ngoaf#hündi seana moai ahandi yamundi#fe rani süngur#hi r#hündi. Asu ro fifiri#heandi, seana moai Satan#ndi hoafi d#boh#ndi hohoan#mo ase ra fifiri#hindi. Ro hoafehandüri, siheimbo ngorü t#nj#ri#fo ra ngori siheiwami ana nandi#heandüri.

25 Nga se munquambo hohoan#mo masahümündi ra ngin#ndi kiki#hisafi ndühümündi nimboei ngeian-an#mbo ro tükünda#heamboane.

26 Nindou düdi ai yifiari#yu humbo titaboar#foare haya asu ro hohoan#moayah# rani-süngu yang#ri süngura humbo bidif#ran#mbo ana, nindou ranahambo ngin#ndi ndahandomboyah# wandi Ape wambo masendi nou. Ranan#mbo asu nindou ranai munquambo nindou hifi ndani#hü an#mboei ranaheimbo hibadarümbui.

27 Ai ngin#ndi ham#ndi nüngumbo yikamun#nambo hibadarümbui.

Asu ranan#mbo aheimbo har#ndundürani h#p#ri hifi#nambo nafümbi nahurai babor#indeambui.

Buk Song

2:9

28 Asu ai ngasündi-mareand#ndüri rani nafuimbohünda ro ahambo bot#boti ndahandomboyah#.

29 Nindou ai himboambembündühü ana, awi ai moani himbo yang#ri kümb#reand-amboane, sapo Yifiafi Aboedi ranai Kraisi#ndi nendambo hoafendüri ranahambo!’ ” mehu.

3

Krais#ndi nendi Sardis ngoaf#hü amarei ranaheimbo hoafi aho

1 Nindou ra asükaiyu hoafi-yuhü yahuya, “Sünambeahîndî nendî Kraisîndî nendambo Sardis ngoafîhü hîfandarandürî ahambo sürü papîndandî:

Nindou mamî ai yifiafi 7 asu mupui 7 semünduweimbi-mayu ai ndare hoafi-yuhü yahuya, ‘Ro sîhambo se nîne ratûpurî rawarowandî ranahambo fîfirîheandî. Nindou ai hoafi-yeihî seiya, “Seana yangîrî anîmbafî,” maseisî, nga anîhondü ana se muŋguna yifîyafi-mboanafî.

2 Se hîmboarî birîhoeî! Sîhafî anîhondümböfe hohanîmo ra moendîkoate-yoambe ngînîndî nîmbafîmbo kîkîhisafî-ndandîfî. Nga ro hoeirîheandanî se nîni-moatükunîyo rawarowandî ranana wandî Godîndî hîmboahü awi aboedî ndorîhoeimbî hamîndî-yopoanî.

3 Se nîni-moatükunîyo hîmborîyafi mbura asu masowandîfî ra mitanînda-ndîmboyafi. Nga hîmborîndafi mbunda asu sîhafî moaruwai hohanîmo ra hîniŋgîndo hawa asu aboedî hohanîmo süngundowandî. Se hîmboarî birîhoeî hawa hîbadandî, nga ro sîhambo sowahî hümbuhünümbî nindou nahurai tükündähe-amboyahî asu se ngîrî ro tükîfemboayahî ra fîfirîndowandî.

4 Nga asu Sardis ngoafîhü nindou bodîmondî ahei hoearî ranana aboedî afîsahoyokoate-ane. Asu rananîmbo ro-babîdî hahabodeihü sapo ai aboedî hamîndî wambo kîfohî hoearî gudîhimboyei.

5 Nindou düdi ai ngînîndî semündü haya yifiariyu hu tîtaboara-foareandî anîmbo ai nahurai kîfohî hoearî güdeambui. Asu

ro ngiri yangiri ningombo bukambe nduri sürü papimarandi ranambeahindi gogorindi heheandi. Nga ro wandi ape asu ahandi nendi yomondi himboahü hoafindahühi animboya, 'Wand-anei,' mbisamboyahü.

⁶ Nindou ai himboambe-mbindühi ana, awi ai moani himbo yangiri kümbireand-amboane, sapa Yifafi Aboedi ranai Kraisindi nendambo hoafenduri ranahambo, ” mehu.

Kraisindi nendi Firadefia ngoafihü amarei ranaheimbo hoafi aho

⁷ Nindou ra asükaiyu hoafiyuhü yahuya, “Sünambeahindi nendi Kraisindi nendambo Firadefia ngoafihü hifandaranduri ahambo sürü papindandi:

Hoafi ndanana sapa nindou düdi sürühoeimbi hondüyu haya anihondumbo hoafiyu-randeimbani. Aiana Adükari Bogori Defitindi-mayo ki semündumboani yipuri ra sübüdhenda asu nindou mamai-amboani ngiri asükaindu pandeandi. Asu ai parareandi ra ngiri ngörü ai sübüdhendi.

⁸ Ro se nine-ratupuri ratupuriyafi arandi ra fifirihemboanahi. Asu se ndürikoate-ayafi ra fifirihendi, nga ro nini-moatükuni mboyo yamundi-maritheanini ra se süngurandihü asu wandi nduri dükefembo moai amoaningingiyafi.

⁹ Rani nindou Satanindi rotu worambe mamarei ranai seiya, 'Roana Sudahünd-aneft,' maseisi, nga aiana anihondü Suda-yeipoan. Aiana tikai hoafümbi nindou yangir-anei. Ro yandherani sihafü himboahü tükündahi sihafü yirikimi yirumbo pusindihimboyei,

asu ro sihambo hohoanimo-ayahinini ra ai fi#f#ndi#himboyei.

10 Ro sihambo sahiya, 'Ti#ri#fo sihambo tük#ndi#feyoani se moan-ane mbisafi #gin#ndi nimbafi,' masahi. Asu se hoafi ra süngumarowandi. Ranimbo-hündambo-animbo asu ro sihambo hibadihanini-mboyahi ti#ri#fo nindou mun#uambo ndani hifi#hündi ranaheimbo refe hoeifendürimbo si tükefeyo rani-simboani ra #giri sihambo tükündi#fenini.

11 Ngiri amitata ro sihambo sowana tükündaeandi. Anihondümbofe hohoanimo se kiki#harandi#fi ra awi hin#ngi#ndo-wamboyafi. Nga kiki#hindandi#fan-animbo asu nindou bodimondi ai sihaf#i aboedi harih#fimb#i takini-mayo ra raguanambofe-koatembeyei-amboane.

12 Nindou düdi sapo yifiariyu titaboari-foareandeimbi-mayu ranahambo ana ro wandi Godi#ndi wori ranambe kambohoani-mbondi#hin#i fondi#hi hin#ngi#ndi#hinimboyahi. Asu ai #giri wori ra hin#ngi#nde haya weidani tükündüfiyu. Asu ro-ahandi#fih#i wandi Godi#ndi ndür#i pandi#he asu wandi Godi#ndi ngoafi adükari simbori Serusarem ranahandi ndür#i amboani pandi#heamboyahi. Sapo rani ngoafi ranai animbo sünambeahindi hifi#na wandi God sowahindi kodomböe. Rananimbo asu ro-amboani wandi simbori ndür#i nindou ahandi#fih#i pandi#he hin#ngi#ndi#heamboyahi.

13 Nindou ai himboambe-mbindühi ana, awi ai himbo-yangiri kumbireand-amboane, sapo Godi#ndi Yifiafi Aboedi ranai Kraisi#ndi nendambo hoafendür#i ranahambo, ” mehu.

*Kraisindi nendi Raodisia ngoafihü amarei ahe-
imbo hoafi aho*

14 Nindou ra asükaiyu hoafiyuhü yahuya, “Sünambeahindi nendi Kraisindi nendambo Raodisia ngoafihü hifandarandürü ahambo sürü papindandi:

Anihondumbo hoafiyu-randeimbi ai munguambo God nafimarandi ranahandi nimindi ra ndare hoafiyuhü yahuya,

15 ‘Se n+ne-ratüpurü ratüpurayafi ra fifirihenini-mboanahi. Asu awi se moai wambo daboadi hihrowandiri asu moai ngusüfo parowandiri. Awi se wambo daboadi hihrimbaro-wandiriyo asu ngusüfo pambarowandiriyo saheheamboyahü. Nga se wambo akidou yangiri anihondumbo-rowandiri arandi.

16 Ranimbo-hündambo-animbo asu awi ro sishambo daboadi hihirindi-heaninimboyahü.

17 Nindou se raro hoafiyafühi safiya, ‘Roana kaki afindeimbi nindouya hehea napo afindeimb-anahi. Ranimbo-wambo asu ro moai mamü moatükunü napo amboanü mbonimborihamindihü,’ asafi. Nga wanü. Se moai nindou wudi ningoyafi. Seana nindou moaruwai hamindiyafi himboatihariyafi hawa moanü nindou safi yangir-anafi.

18 Awi ro sishambo dibafindiheanini samboanahi. Se napo afindeimbi hondü tüküfembohünda wandi-mayo gor hondü nda pemindafi. Asu shafi amoaningümbi safi yangiri fi ranahambo gabudifembohünda kifohi hoeari amboanü pemindafi. Se himboatihar-

ayafi ranimbo-hündambo se himboari aboedi asükaiyo himboarimbohünda himboari marasin bidifiri pemindafi.

19 Nindou daboe ro hohoanimo-ayahandüri ranaheimbo ana moaruwaimborihe hoafeyahandürühi asu aheimbo didiboadoriheandürüh-anahi. Ranimayo-wamboane awi se afindi hohoanimondafühi moaruwai hohoanimo ra hiningindo mbunda aboedi hohoanimomayo ra ndowandifi süngunda ngafi.

20 Awi se himboriyafi! Ro yipuri-kimi nimboambo pirako-pirako-arihandi. Nga asu nindou düdi ai ro pirako-pirako-arihandi ra himboriyuhü wambo yipuri sübüdarihendiri ana, ro ahandi worambe keboehe ai-dibo sesi dagadihani asu ai-amboa ro-dibo nimandü dedümbui.

21 Ro yifiariya titaboari-mafoareandi nindouya heheamboanahi asu hapondani ro wandi Apendi nimarifondi raniwami amarihä. Nga nindou düdi ai-amboani yifiariyu titaboaföarea-ndeimb-ayu ana, asu ro-dibo yini mbisaha wandi adükari bogorindi nimari-fondi raniwami nimandümbui.

22 Nindou ai himboambe-mbindühi ana, awi ai himbo-yangiri kümbireand-amboane, sapo Godindi Yifiari Aboedi ranai, Kraisindi nendambo hoafendüri ranahambo, ” mehu.

4

*Godimbo sünambe heirünambo hihifi-
hihifiyeihä kakisao-arithori*

1 Raniyah# rani-simboani hamindi ro yafogoad#nambo nahurai sunambe yipur# ranai subud#rihoai menjorowa hoeimar#heandi. Raniyo asu h#mbor#yahane wambo hoafi mam# horombo fufun# nahurai hoafimend#ri ranai hoafiyond#ruhi yahoya, "Awi, se nduhi s#hufan-animbo ro sihambo n#ne-moatukuniyo sungunambo tuk#femboayo ranahambo hoafindahanini," mehond#ri.

2 N#mehunou God#ndi Yifiafi Aboedi ranai wandi fiambefeyowoh#yo asu ad#kar# bogor#ndi n#mar#fondi sunambe hoeir#heandani, ran#wami nindou mam# d#d#mbei ranai mamaru.

3 Nindou ad#kar# bogor#ndi n#mar#fondi ran#wami mamaru ahandi #ngus#mboari ana yang#ras#fo asu hambur# sospa asu hambur# konirian kaki af#ndi#fih# sem#nd#mbo n#moei nahurayowoh# tuk#fe man#ngo. Refeyowoh#yo asu foforahoeim# ranai bogor#ndi n#mar#fondi ranahambo wak#yo t#re haya, yang#ras#fo emerar n#moei nahurai h#mboarambe for#hoayoweimb# man#ngowa hoeimar#heandi.

4 Ad#kar# bogor#ndi n#mar#fondi ranahambo 24 ad#kar# bogor#ndi n#mar#fondi b#d#firi ranai wak#yo t#re haya bur#mayo. Raniyo asu fondi ran#wami 24 boag#ri-memo ranai kifoh# hoeari yihuruyomo houmbo gor#nambo naf#mbi at kibod#ri#foaru mburu n#noumemo.

5 Ad#kar# bogor#ndi n#mar#fondi ranambeah#ndi wab#r#s# ranai bire h#ning#reand#hiyo, n#moamon#ndi hoafi ranai moani puk#na pai kameih# k#k#marandi. Raniyo asu ad#kar# bogor#ndi fondi-mayo

ranai hanɣifoani siŋari hai 7 ranai yiyowohü burimayo. Siŋari hai manɣgomo ranana Godɛndi yifiafi 7-yomo burimayomo.

⁶ Asu asukaiyo fondi hanɣifoani ra mamai moatükuni siriwara sürühoeyoweimbi grasinambo nahurai nafiyoweimbi menɣoro.

Adükari bogorɛndi nɛmari-fondi rani-mbusümondühi asu himbori-kimi ra yangiri niŋgombü moatükuni himboari hanɣifoani asu daboarani gabudifoa-reandeimbi ranai ninoumayei.

⁷ Weanɣurihüddi yangiri niŋgombü moatükuni-mayo ranai adükari pusi ahandi ndüri raion nahuraiyo. Rani-kiminɛndi yimbu noufimbi yangiri niŋgombü moatükuni ranai burmakau nahuraiyo. Ngorü rani-kimi ŋgimi noufimbi yangiri niŋgombü moatükuni-mayo ranai ahandi ŋgusumboari ra nindou nahuraiyo. Asu bidifirani yimbuyimbu noufimbi yangiri niŋgombü moatükuni-mayo ranai meso botirihoi ho-randeimbi nahuraiyo.

⁸ Yimbuyimbu yangiri niŋgombü moatükuni mamai ranai 6 mbanendeimbiyei ninoumayei. Aheifih wagabe ragu asu moanambühi ra himboarinambo yangiriyo gabudifoa-reandüri haya mamarei. Asu ai nɛmbi-nɛmbisi ra moai heirü kikirühümündi, ŋga heirü hoafina kümerei. Ai rarihi heirüyeih seiya:

“Adükari God Moani Adükari hondü,
Ai Sürühoeimbi hondü, Sürühoeimbi hondü,
Sürühoeimbi hond-ani.
Ai horombo manüngu, haponda anüngu asu sünguna niŋgomboayu,”

sei heirüyeihî kakisaorîhorî marîhündî.

⁹ Yimbuyimbu yangîrî nîngombü moatükunî ai nindou koadürümbo-koadürümbo yangîrî nûnguweimbi bogorîndî nîmarîfondî-wamî mamaru ahambo heirünambo kakisaorîhorî arîhündî.

¹⁰ Ai refembo hohoanîmo-yomondühî ana, sapo bogorî nindou 24-memo ranai nindou ai adükarî bogorîndî nîmarîfondî wamî mamaru ranahandî hanğîfoanî yirîyimbu pusîrundühî pîyomo mamarîmo. Ai heirünambo koadürümbo-koadürümbo nûngumbü-mayu ranahambo kakisaomarurî. Ranîyomo nîmarîfondî ranî hanğîfoanî ahamundî adükarî bogorîndî at ra pirîndowohü yaru heirüyomondühîya,

¹¹ “Yîhoeî Adükarî asu God!

Awi seana ndürî adükarümbî asu ngînîndî moatükunî semîndîmbo ra adükarî hamîndî hond-anafî.

Se-randî munğambo moatükunî engoro ra sîhafî hohoanîmo süngu nafîmarandî,”
mehomo.

5

*Godîndî hoafî nîmîharîfîhî ngamondîfeimbi
asu sîpsîp nîmorîndî hoaf-ane*

¹ Ranîyo asu adükarî bogorîndî nîmarîfondî ranîwamî nindou mamaru ranahandî warîhondü waranî ro hoeirîheandanî pepa hoandarî mamî nîmîharîfîhî ngamondîfeimbi ahandî ndürî skror ai menğoro. Asu pepa-mayo ranîfîhî yîboboanî sürü papîyoweimbi mayowa,

asu ranahambo nimí horí nahurai 7-nambo hímøndiyímíndí masíhefeyo.

² Asu ro hoeiríhenda sünambeahíndí nendí ngíníndí hondü ranai hoafíyuhü yahuya, “Nindou düdi aboedí mbumundí ndoríhoeimb-aiyu ai pepa nímíharífilí ngámøndífeimbi-mayo ranahambo nimí horí ranínambo hímøndímémíndo ra kíkínde fufudígai haya pepa ra ngurímandeanda?” mehu.

³ Nga asu nindou sünambeahíndíyu, hífníndíyu, hífambeahíndí ragupoedíyu mamí ai-amboaní ngírí pepa-mayo ranahambo ngurínde hoeinde asu ragu wagabe hímbondu, nga waní.

⁴ Pepa nímíharífilí ngámøndífeimbi-mayo ranahambo ngurí-ngurífe asu wagabe ragu samongorí-foefembo-mayo nindou mamí ai níngokoate-mayuwa hoefekoate-mayefí. Ranímboanahí ro moaní afíndímbo aranímboaho ngusúmboarí hímboarí-mayahí.

⁵ Raníyu asu nindou boagírí-mayu ranai wambo hoafíyundírühí yahuya, “E! Se araníndamboyafí! Se hímboyafí! Raion Suda sírambeahíndí sei-aríhündí sapo Defítíndí amoao adükarí-mayu ranai awi yífíaríyu títabofoare-randeimb-ani. Ranímboane asu ai-anímbo nímí horínambo hímøndímémíndo 7 ra kíkínde haya pepa nímíharífilí ngámøndífeimbi-mayo ra ngurí-nguríndeambuí,” mehu.

Son ai Sipsip Nímorí hoeimarírí

⁶ Asu ro hoeiríheandaní Adükarí bogoríndí nímarífondí-mayo raní mbusúmøndühí Sipsip

Nimori ra manungu. Raniyo asu ahambo yimbuyimbu yangiri ningoweimbi moatükuni-mayei raniyo asu boagiri nindo-memo ranai Sipsip Nimori ranahambo wakiyomo türu houmbo maningomo. Refeyowohüyo asu Sipsip Nimori ranai hifokoefe sifefembo himboyohaya mengoro. Sipsip Nimori ranai 7 daburüdumbiyo asu 7 himboarumbiyo. Asu ai ra Godindi 7-yifiafi-yei sapo munguambo hifina koamarhendura makosei.

⁷ Sipsip Nimori ranai ho adukari bogorindi nimarifondi-wami nindou mamaru ranahandi warihondü waranipoedi sapo pepa nimiharifihingamondife masifefeyo ra kosimaramindo.

⁸ Sipsip Nimori ranai ramareandamboyo asu sapo yimbuyimbu yangiri ningoweimbi moatükuni-mayei raniyei asu 24 boagiri-memo ranai munguambo ahandi hangifoani yiriyimbu pusirihimamarei. Munguambo mamami boagiri-memo ranai fandiyo-rambo moatükuni hap ra fufuründümo asu gorinambo nafiyoweimbi dis warambemaründümo ranambe fisingarümbi moatükuni foafusimbüyo. Ranana Godindi yangiri nindou-yei didibafife raniyo.

⁹ Asu ai yaru heirü simbori heirüyomondühi yahomoya,

“Seana nindou moani aboedi hamind-anafi.

Pepa nimiharifihingamondifeimbi semindi hefe

asu nimi horinambo himondiyimindi masifefeyo

ra kikife nguri-ngurifembohünda se

ŋgɪnɪndayafi!

Nɪmboe sapo sɪhambo hɪfokoama-rɪhinɪna
yɪfɪmayafi,

ranɪmbohünda asu sɪhafi hori ranambo
munɟuambo sɪrɪ,

munɟambo hoafɪmbü, munɟuambo
hɪfɪhündi

asu munɟuambo fi ra

Godɪmbo-hünda hɪhɪro masowandɪfɪ-ndürɪ.

¹⁰ Asu se aheimbo Godɪmbo sesɪ sai-rambohünda
nindou adükarɪ bogorɪmbo-rowandürühɪ
hɪnɪŋgɪma-rowandürɪ

ahandɪ ratüpurɪ ratüpurɪyo-rambohünda.

Asu aiana munɟua hɪfɪ hɪbadɪhümboyei,”
yahomo heirümayomo.

¹¹ Ranɪyo asükaiya hɪmboyahane
sünambeahɪndɪ nendɪ afɪndɪ tapuiyoanɪ
tausenɪyo mirionɪyo-randeimbi-yomondɪ
yafambe hɪmborɪmayahɪ. Asu ai sapo
Adükarɪ bogorɪndɪ nɪmarɪfondɪ ranahambo,
yimbuyimbu yangɪrɪ nɪŋgoweimbi moatükunɪ-
mayo, asu boagɪrɪ nindou-memo ranaheimbo
munɟuambo wakɪyomo türu houmbo
manɪŋgomo.

¹² Ranɪyomo asu ai puküna heirüyomondühɪ
yahomoya,

“Sapo Sipsip Nɪmorɪ hɪfokoamefiyu ranai ana
nindou aboedɪ hamɪnd-ani.

Asu ai hɪfandɪmbo ŋgɪnɪndɪ,
munɟuambo aboedɪ moatükunɪ,
aboedɪ fifirɪfe,

ŋgɪnɪndɪ ra mbɪsemündu-amboane.

Asu munɟuambo nindou ranahambo

ndürümbi adükar-ani mbisei-wamboane,
 ahambo hihifi-hihifimbiri-horimboane,
 asu ahambo hihifimbiri-horimboane,”
 yahomo houmbo heirümayomo.

¹³ Raniyo himboryahane, muᅅguambo
 moatükunî sünambe eᅅgoro, hifi ndan+hü
 eᅅgoro, hifambe ragu hoarehi eᅅgoro, asu
 muᅅguambo moatükunî sir+wara-ambe eᅅgoro
 ranai rarihi heirüyeihî seiya,

“Nindou sapo ahandî adükarî bogorîndî
 nîmarîfondî-wamî amaru
 asu Sipsip Nîmorî amboanî ranahafanîmbo
 muᅅguambo ai hihifimbiri+hü-pîramboane
 adükarî ndüreimb-anafanî mbiseiyei-
 amboane
 ahafanîmbo hihifi-hihifimbeyei-amboane
 asu ai ᅅᅅinîndî mbîsowandîfand-amboane,”
 masei.

¹⁴ Asu yimbuyimbu yangîrî nîᅅgoweimbi
 moatükunî ai rarihi simborî hoafiyeihî
 seiya, ‘Anîhond-anesî,’ masei. Raniyomo
 asu nindou boagîrî-memo ranai yiriyimbu
 pusîru nîmarîmombo heirünambo ahafanîmbo
 kakîsaorupîrühî aboed-anafanî mehomopîrî.

6

*Sipsip Nîmorî ai nîmî horî ra
 kîboakîmarîhendî*

¹ Asu ro hoeirîheandane, Sipsip Nîmorî ranai
 sapo nîmî horî masîhefeyo 7 ranahandambo
 mamî kîboakîmareandî. Asu ro himboryahane,
 sapo yangîrî nîᅅgoweimbi moatükunî
 yimbuyimbu-mayei ranahandambo mamî ai

puküna nimoamond#hoafi nou yare wambo hoafi#yowohü yahoya, “Se sühöfi!” meho.

² Raniyah# asu himboyahane hos kifoh# ranahambo hoeimar#heandi! Nindou hos semündü hu-randeimb# ranai yifiahond# semündü-haya mamaru ranahambo adükari bogor#ndi at masagado. Ai yifiari#yu titaboar#foare-randeimb-ani asu ai yifiari#yo titaboar#foefembohünda asükai hih#ir#ifi mahu.

³ Raniyu asu Sipsip Nimori ai yimbu noufimb# nimi hori ra kiboak#mareandi. Asu ro himboriyahane, yimbu noufimb# yangri# n#ngoweimb# moatükun# ranai hoafi#yowohü yahoya, “Se sühöfi!” meho.

⁴ Raniyo asu hos hambur# ranai tükufe masino. God ai hos semündü hu-randeimb# nindou-mayu ranahambo ng+n#ndi masagado. Ng+n#ndi ra aboedi n#ngombo hohoanimo raguanambofih# asu yifiari hohoanimo sihefeyoan# yifiari#yowohü simbor# hifokoefir#mbohünda ng+n#nd-ane. Ahambo ami-yomondi pisao adükari masagado.

⁵ Raniyu asu Sipsip Nimori ai ng#m# noufimb# nimi hori ra kiboak#mareandi. Asu ro himboriyahane, ng#m# noufimb# yangri# n#ngoweimb# moatükun#-mayo ranai hoafi#yowohü yahoya, “Se sühöfi!” meho. Raniyo asu ro himboyahane, n#mband# hos ranai man#ngo. Hos semündü hu-randeimb# ranai n#mbor# si#mongori-ferambo waramberamündü haya man#ngu.

⁶ Asu ro himboriyahane, yangri# n#ngoweimb# moatükun# yimbuyimbu mamarei ahei mbüsumo

hoafi mamî rahurai yare hoafi+yowohü yahoya, “Sesi mbonimbo-marundümo. Mamî kirogram wit ra ten kinafihî yibobondowandî. Asu bari ngimî kirogram ra ten kinafihî yibobondowandî.* Nga asu se mandife wer-ane asu wain ranana moaruwaimbondowamboyafi,” meho.

⁷ Ranîyu asu Sipsip Nîmori ranai yimbuyimbu noufimbî nimî horî ra kiboaikmareandî. Ro himboriyahane, yimbuyimbu noufimbî yangîrî nîngoweimbî moatükunî ranai hoafi+yohü yahoya, “Se sühüfi!” meho.

⁸ Ranîyo asu himboyahane, añüsü futireandeimbî hos ra manîngo. Nindou hos semündü hu-randeimbî ranîwamî mamaru ahandî ndürî ranana Yifeimb-ane. Asu Yifiafi Ngoafi ahandî süngu maho. Nindou hifîhü anîmboei ranaheimbo yimbuyimbu-mbore yibobomareandî. Mamî bidîfirî ranaheimbo yifiarî, wembo, aḡünü asu nîmambeahîndî nînihondî moaruwai ranambo hifokoefe-ndürîmbohündambo God ai ahafanîmbo ngînîndî masagapîrî.

⁹ Sipsip Nîmori-mayu ranai hondahüfimbî nimî horî kiboaikmareandî. Ranîyahî asu ro hoeirîheandane, nînihondî hifokoefe mandîfembo fondi-mayo ranî-hoarehî yifiafi yangîrî anîboadei ra hoemarîheandî. Sapo nindou ra Godîndî hoafi wataporîmborîhü asu anîhondümbö ahandî hoafi ranahambo

---

* **6:6:** Kaki ra ranî sesi pemîmbohünda adükari hamînd-ane. Adükari yifiarîmbo simboanî nindou ai sesi simogodühî rahurai kaki ranîfihî pemîyei arîhündî.

hoafiyei marihündi ranimbohünda hifokoa-marhindürüyei yifiafi ranıyei.

10 Ranıyei asu ai puküna rarıhi hoafiyeihı seiya, “Moanı adükarı hamındı bogorı, sürıhoeimbıyafı hawa asu anıhond-anafı! Ro nüngunımbımbı hıbadıma-ndıhündı se nındou hıfıhü amarei ranaheimbo yıbobondo-wandürühi tıñırifo madabadürı sapo yıhoefımbı hıfokoamarıhimunı ranambohündambo?” sei düdumehındı.

11 Ranıyo asu mamamı aheimbo hoandarı hoearı kıfohi yımburundürühi awı akıdou gedühi safı nımandei yahomo houmbo hoafıyomondühi yahomoya, “Asu süngunambo-anımbı sıhei mamı ratüpurıyei-rıhündeimbı nındou-aneı asu wandafı-mamı ranaheimbo hıfokoa-mbürühındır-amboane, sapo sıheimbo hıfokoa-marıhindürı nou,” mehomı.

12 Ranıyu asu Sipsip Nımorı-mayu ranai nımi horı 6 ra kıboakımareandı. Ranıyo asu ro hımbıyahane, adükarı hıfıhe ranai tüküfeyowohüyo, hüfıhamındı ranai nımbokoanı nahurai nımbıranı-mareandı. Asu amoamo ranai moanı muņgunambo horı nahurai hamburımayu.

13 Ranıyo asu mupui ranai hıfını fıribadıyıfoai pütapımayo sapo hanğırı werınambo nahurai fımbomoranda hıfokoakoayo nou.

14 Asu sünü ranai awarıhoaihüyo sapo nımiharıfıhi nıni moatükunı ŋgamondefeyo nou. Asu muņgambo hıfı wafu asu airan ranı-poanımbı ranai nımarıfondıhındı ranıhündambo fıriboadıhoai haya ho marandı.

15 Ranıyo asu hıfınındı bogorı nındou, gafman hıfandı-rundeımbı ami-yomondı bogorı, napo afındeımbı, ıgınındı hıfandı-rundeımbı, moanı ratüpurıyeı-rıhündeımbı, kakı semındımbohünda ratüpurıyeı-rıhündeımbı nındou muıguambo ranai nımoeı ambeambe asu honıu hoarehı dıbonapımehındı.

16 Ranıyeı asu ai hıfı wafu, nımoeı yıtıfo ranaheimbo rarıhi hoafıyeıhı seıya, “Yıhoeı wamı se pıyeı gabudıhimunan-anımbo asu nındou sapo ahandı nımarıfondıwamı amaru ranai hoeıfekoate-yumunühi asu Sipsip Nımorı ranai ıgınındı-yomunıkoate-mbiyumun-amboane.

17 Ahafandı ıgınındıyowohü nındou dıdıyeı ai moaruwai hohoanımomayeı ranaheimbo tıııııfo saımbı sı ra ndeara tüküfemboanesı, ııa asu nındou dıdai ranahambo moan-ane mambüsa?” maseı.

7

God ai Israer#hündı 144,000 nındou ranaheimbo sürü pamareandüri

1 Muıguambo ranı-moatükunı ranai refedayambo-yoane, asu ro hoeırıheandane, sünambeahındı nendı yımbuyımbu ranai hıfı muıguambo yımbuyımbu ranı hımboranı-kımı waranıründümo manıııııı. Ranıyomo asu yımbuyımbu werı ra kıkıhıründümo warambe manıııııı. Rananımbo asu werı ranai ııırı mamı ai-amboanı hıfı ranıh-ane, sırıwara ambeane, hoe-ane asu nımı ranıwam-ane ra ııırı werındo yahomo hııııııı.

2-3 Raniyahî asu ro hoeir#hinane, sünambeahîndî nendî mamî ranai hüf#hamîndî süfuanîpoedî God yangîrî nüngumbündî-mayo sürü pare-randeimbî semündü haya masüfu. Asu ranîyu sünambeahîndî nendî yimbuyimbu-memo sapo God ngînîndî masagapura hîfî asu sirîwara moaruwai-mbofembo-memo ranahamumbo puküna mîngîyu hoafîyuhü yahuya, “Awi se hîfî, sirîwara, asu nîmî napo ranahambo nîmai yowanî moaruwaimbo-fepoanî. Nga yîhoefî Godîndî ratüpuriyei-rîhündeimbi ranaheimbo ahei gîrîbodî hamîndîwamî sürü pare-randeimbînambo pandîhundandî-anîmbo, se ranî moatükunî moaruwaimbo-ndundî,” mehu.

⁴ Nindou ranaheifihî sürü apaiaro ra himboyahane, 144,000-mayo. Nindou ranai ana 12 mamîsirî Israerîhündî-yei asu ai mamamî mamîsirî ranambeahîndî 12,000-yei.

⁵ Sudandî sirambeahîndî 12,000,
Rubenîndî 12,000,

Gadîndî 12,000,

⁶ Asandî 12,000,

Naptarîndî 12,000,

Manasendî 12,000,

⁷ Simionîndî 12,000,

Rifaindî 12,000,

Isakarîndî 12,000,

⁸ Seburunîndî 12,000,

Sosepîndî 12,000

asu Bensaminîndî 12,000.

Ranî nindou ranaheimboyo God ai wand-aneî yahu sürü pamareandî.

*Nindou Afɪndɪ ai Godɪmbo hohoanɪmoyeihi
aboed-ani sei arɪhündɪ*

⁹ Ranɪ-moatükunɪ ranai refehayambo-yoane, asu asükaiya hoeirɪheandane, nindou afɪndɪ hamɪndɪ ranai manɪmboei asu ranaheimbo ŋgɪrɪ mamai amboa tapuindürɪ. Nindou ranai ana muŋguambo hɪfɪhündɪ, muŋguambo sirɪ, muŋguambo fi-hoearɪ, asu muŋguambo hoafümbi-yei manɪmboei. Ai Godɪndɪ nɪmarɪfondɪ Sipsip Nɪmorɪ-mayu ranahandɪ hanɟɪfoanɪ-yei kifohɪ hoearɪ yihuruyei mburɪhü asu hɪhɪfi-hɪhɪfiyeyihɪ mbeyemü waramberɪhümündi hehi burɪmayei.

¹⁰ Ai puküna hoafiyeyihɪ seiya,
“Yɪhoefɪ God ai adükarɪ bogorɪndɪ nɪmarɪ-
fondɪwamɪ amaru
asu Sipsip Nɪmorɪ-dɪbo yɪhoefɪmbo
aboedambo-rɪneamunɪ arɪnandɪ,”
masei.

¹¹ Sünambeahɪndɪ nendɪ muŋguambo ai bogorɪ nindou-yomo asu yanɟɪrɪ nonɟoweimbɪ moatükunɪ yimbuyimbu-mayei ranɪyeyi ai Godɪndɪ nɪmarɪ-fondɪ ranahambo wakɪrɪhi hehi burɪmayei. Ranɪyeyi asu ai Godɪndɪ nɪmarɪ-fondɪ ranɪ hanɟɪfoanɪ pütapɪyeyi amoyareimbo Godɪmbo hohoanɪmo-rɪhorühɪ aboed-ani masahündo.

¹² Ai seiya,
“Anɪhond-ane!
Yɪhoefɪ God ranahambo hoafɪyefɪhüya,
‘Ai hɪmboamupui-randeimbɪ,
aboedɪ fifireandeimbɪ,
ndürɪ adükarümbɪ,
asu hɪfandɪmbo ŋgɪnɪndeimb-ani.

Koadürümbo   koadürümbo   ahambo
    hihifindihurüh
    mbisefimboane,”
 aboed-ani,’
 masei.

13 Ran+yo asu boagir+ mam+ ai wambo
 hoafiyund+rüh+ yahuya, “Nindou did+yei
 hoandari hoeari kifohi ra güdimar+hinda? Ai
 nahani-poed+yeia?” mehu.

14 Ro simbor+ hoafiyahindowohü sah+ya, “Ape,
 se fifirarowandi,” masah+.

Ai yahuya, “Nindou ranai t+ñ+rifoyo asu
 asübus+ afind+ ranambeah+nd+ aboedambo
 tükümehind+.

Ai Sipsip N+mor+nd+ horambe ahei hoandari
 hoear+ boboemar+hünda kifoh+mayo.

15 Ran+imbo-hündamboane, ai God+nd+ n+mar+
 fond+ hanjifoan+ an+imboei.

Ai ahand+ worambe n+mb+ni+mb+si
 ratüpur+yei ar+hünd+.

16 Ai ñgir+ asükaindei wembombondei asu
 am+ndan+ño-mbondei.

Hüf+ham+nd+ ranai ñgir+ aheimbo
 tag+ndandü+,
 asu hüfü amboa ñgir+ tag+ndandü+.

17 N+imboe sapo sipsip n+mor+ adükari bogor+nd+
 n+mar+fond+ mbusümondüh+ anüngu
 ai ahei h+fand+randü+randeimb+ndümbui.

Ai aheimbo ndemündündü+ ñgu yangir+
 n+ñgombo hoe sowah+ tükündahimboei.

Asu God ai ahei h+imboar-ambeah+nd+
 aran+h+imboaho gedüherümbui,”
 mehu.

8

Sipsip N#mor# ai 7 noufimb# n#m# hor# ra k#boak#mareand#

¹ Sipsip N#mor# ai 7 noufimb# n#m# hor# ra k#boak#mareanda asu bod#foah# s#nambe n#m# em#nd# boefoaimbo nahuraimayo.

² Ran#yo asu s#nambeah#nd# nend# 7 God#nd# han#ifoan# man#ngomo ranai fufun# 7 ra waran#mar#nd#monda hoeimar#heapuri.

³ Asu s#nambeah#nd# nend# ngor# ranai God#mbo fis#nar# aboedeimb# mand#fe has#hon# ran#-k#m# t#k#fi man#ngu. Ai gor h#p#r# ranambe fis#nar#mb# moat#kun# foer#mb# warambemaram#nduwa ahambo fis#nar#mb# moat#kun# af#nd# ra masabudo. Ai God#mbo ran#-moat#kun# ahand# nend# mun#gu ranahei d#d#baf#fe hoaf# ra-kapeih# s#hefemboh#nda masabudo. Aiana gor#nambo nafeimb# has#hon# God#nd# n#mar#-fond# fik#m# an#ngo ran#wam# digembui.

⁴ Ran#yo asu fis#nar#mb# moat#kun# hai tik#r#marand#-mayo has#heim# ranai God#nd# nend#-yafe d#d#baf#fe ran# bitap#re haya s#nambeah#nd# nend# ranahand# warambeah#nd# God#nd# han#ifoan# mahafo.

⁵ Ran#yu asu s#nambeah#nd# nend#-mayu ranai fis#nar#mb# moat#kun# h#p#r# ra sem#nd# haya God#mbo ses# mand#fe has#hon#-mayo ran#wam#n#nd# hai s#ram#nd# foare mbura h#f#n# pimareand#. Asu ran#-s#mboan# n#moamondi-hoaf#yoh#, fu af#nd#-af#nd#yoh#, wab#s#r#yoh# h#f#hemayo.

⁶ Ran+yomo asu sünambeah+ndi nendi 7 fufuñ+ waramberündümo man+ngomo ranai ndeara fufuñ+imbo yahomo houmbo-memo.

⁷ Sünambeah+ndi nendi mam+ noufimb+mayu ranai ahand+ fufuñ+ ra fufuñ+mayuwa asu hoeweri ranai hoe ng+si+hari ng+n+ndi n+moei nahurai pütap+yowohüyo asu hai ranai hor+ bitap+re haya hi+fi ran+wam+ p+mayo. Ran+yo asu ranambo hi+fi mam+ ng+m+ bi+d+fi+r+ , ni+m+ mam+ ng+m+ bi+d+fi+r+ asu munquambo mamam+ woh+ yang+r+ ra hai tik+r+marandi.

⁸ Ran+yu asu yimbu noufimb+ sünambeah+ndi nendi-mayu ranai ahand+ fufuñ+ ra fufuñ+mayu. Asu mam+ moatükun+ moan+ adükari ham+ndi hai tik+r+randeimb+ n+moei wafu h+mboyoweimb+ ra sir+wara-ambe pifeyoan+ mahano. Ran+yo asu sir+wara mam+ ng+m+ bi+d+fi+r+ ranai hor+imbofe tüküme Feyo.

⁹ Ran+yo asu yang+r+ ni+ngoweimb+ moatükun+ mam+ ng+m+ bi+d+fi+r+-mayo sir+wara-ambe ranai yi+fi+safi+yowohü asu sip mam+ ng+m+ bi+d+fi+r+ sir+wara-ambe hei ar+hündi ranai ran+moatükun+ ranambo ni+mbori mafoareandi.

¹⁰ Ran+yu asu ng+m+ noufimb+ sünambeah+ndi nendi ranai ahand+ fufuñ+ fufuñ+mayu. Ran+yo mupui mam+ adükari ranai si+ñari hai nahurai yiyowohü sünambeah+ndi fi+refoai hoe asu apoar+ndi+hor+ hoe ng+m+ bi+d+fi+r+ ranambe p+mayo.

¹¹ Mupui ranahand+ ndür+ ranana Hühütimb+ Moatükun+yo. Hoe ng+m+ bi+d+fi+r+ ranai hühütimbü tüküme Feyowa nindou af+ndi ranai

sımındeihünda yifımayei sapo ai hühütimbü wambo.

¹² Asu yimbuyimbu noufimbı sünambeahındı nendı ranai ahandı fufuñı fufuñımayu. Asu hühıhamındı ıgımındambo, bıdıfırı amoamo ıgımındambo, bıdıfırı mupui ranaheimbo harımendüra asu ahei si ranai ıgımındambo bıdıfırı nımbırañı-mareandı. Raniyo asu rani-sımboanı ıgımındambo bıdıfırı sıyo asu ıgımındambo bıdıfırı nımbı ra si akıdou amboa tüküfekoate-mayo.

¹³ Raniyo asu ro himborayahane ndusıkorı nımoamo youyu wakımareandı ai puküna hoafıyuhü yahuya, “Hıpoanımoembou-anei, hıpoanımoembou-anei, hıpoanımoembou-anei, nındou hıfını anımoei se! Sünambeahındı nendı ıgımı ranai ahamundı fufuñı ranambo fufuñındımondanı, moaruwaimbofe moatükunı afındı tükündıfemboe,” mehu.

9

Hondahüfimbı noufimbı sünambeahındı nendı ai fufuñımayu

¹ Hondahüfimbı noufimbı sünambeahındı nendı-mayu ranai fufuñımayuwa mupui ranai sünambeahındı hıfına fırefoai pımayowa hoeimarıheandı. Raniyo asu ahambo hıfambe akımı kaikoate raguhondü hanümbımayo ranahandı yıpurı sübüdırıhefembo ki masemüdü.

² Mupui ranai ki ranambo hıfambe-mayo ranahandı yıpurı ra sübüdı-marıhendamboyo, asu hasıheimı afındı tüküme Feyo hai adükarı

hifambe horombo nahurai. Hasihaimi
tüküme feyo raninambo hüfihaindi asu
sünü ranahambo gabudi-mafoareanda nimbimamamaro.

³ Raniyo asu wohiyitihiranai hasihaimi
ra hininngirihihelhi hifinipütapimayei. Asu
ai hifinindi nginindi aheimbo masagadüra
arühüpoahündinahunurai nindoumbo
kiarimbohündatükümehindi.

⁴ “Se wohi, nimiasu amuri moatükuni yanggiri
hifiniburayo ranahambo ana moaruwaimbo-
ndihimboyei. Nga moani sapo nindou daboe ahei
giri bodihaindi-wamigod ai wand-anei ya-
hombomoatükunipefekoate-mayei ranaheimbo-
animbomoaruwaimbo-ndihindüri,” meho.

⁵ Wohiyitihiana nindou ranaheimbo
hifokoeferndürimbohoafi ra moai yanggoro,
nga moani aheimbohondahüfimbiamoamo
animbomafindi haindi asübusi ndahündüri
yaho hoafimayondüri. Nga afindi haindi
asübusümbiana sapo arühüpoahündikiaroani
asübusayonou-animbomrambifeyowamboane.

⁶ Hondahüfimbiamoamo ranambe nindou
ranai yifimbo yifirindeimboyeisi, nga asu
ai ngiri yifindei. Ai yifimbo hohoanimo-
ndeimboyeisi, nga asu yifi ranai aheimbo
gübüsüboadearümboe.

⁷ Wohiyitihiranai ana, sapo hos yifiarimbo
hombomosei hehimborawehindi nou-mayei. Ahei
mbi roambe ana sapo adükari bogorindi at
gorinambo nafümbi nahurai-ane amarondüri.
Ranane asu ahei ngusümboari ranana nindou-
yafe nahurai-ane.

8 Ahei mbir+nanj+ ranana n+morehi+yei mbir+nanj+ nahurai hoandar+yo hayamboane asu yahafi ana adükari pusi raion ahandi yahafi nahurai-anendür+.

9 Ahei m+si+ndi ranana aini+nambo nafümbi n+m+nehoari nahurai-anendür+ gabud+foa-reamboayo. Asu fihoafi ahei mbanend+nambo ranana sapo n+mar+fondi hos+fihi+ nafiyo kifeyoani kife hüram+ndi haya yifiar+imbo füsühoasümbi ahei yahurai-ane.

10 Wohi+y+i+thi ndinind+nambo kiarei ar+hündi ranana sapo arühüpoahündi nahurai-anei. Asu ahei ndinind+ ran+nambo nindoumbo hondahüfimb+ amoamo asübusi sehi ar+hündi.

11 Ran+moatükun+ aheimbo ana sünambeah+ndi nendi bogor+imbofi hayamboani hifandarandür+. Sünambeah+ndi nendi ranai ana sapo hifambe akim+ kaikoate ragu ham+ndi han+weimb+ ranahambo hifandandeimb+ nindou-ani. Ahandi ndür+ Hibru-yafe hoaf+nambo ana Abadon-ani. Asu Grik-yafe hoaf+nambo ana Aporion-ani. Hoafi ahandi n+m+ndi ra moaruwaimbore-randeimb-ani.

12 Weangurüh+did+ t+ñ+r+ifo af+ndi ranai ana ndeara munjumayo. Nga asu sünguna awi yimbu af+ndi t+ñ+r+ifo amboan+ tükundaf+ne-amboyafe.

13 Sünambeah+ndi nendi 6 noufimb+mayu ranai fufun+mayuwamboyo, asu gor+nambo nafümbi sesi mandife has+hon+ yimbuyimbu daburüdümbi God+ndi han+foani man+imboei ranambeah+ndi hoafi ranai tüküme Feyowa h+mbor+mayahi.

14 Sünambeah+ndi nendi 6 noufimb+ fufun+imbü-mayu ranahambo hoafi ranai yare

hoafiyondowohü yahoya, “Sünambeahind nendi yimbuyimbu adükari hoe ahandi ndürü Yufretis kimü karabusiyafu aningomo ranahamumbo koandi hawapura mbihomond-amboane,” mehondo.

¹⁵ Raniyo asu sünambeahindi nendi yimbuyimbu-memo ranahamumbo karabus-ambeahindi aboeda koamarihoupura mahomo. Ai ndeara hapondani, ndani si, ndani amoamo, ndani hmbanifihü nindou ngimindambo bidifiri ranaheimbo hifokoe-fe-ndürimbohünda nafiründümo houmbo hifandu maningomo.

¹⁶ Ami ai hos raniwami nindou-memo ranana tapuiyoani yimbu handret mirion-ane (200,000,000) mehomonda ro himborimayahi.

¹⁷ Raniyahü asu ro yafogoadinambo nahurai hos raniyei asu nindou hos sowandümo homo-rundeimbi ra hoeimarheandi. Ahamundi nimnehoari misindihü magüdüdü ra hai imami nahurai hamburi-mayo, nimbandi asüdabo, asu anisühü safi nahurai mapaiaro. Hosi-yei mbiro ranana adükari pusi raionindi mbiro nahuraiyo. Raniyo asu ahei yahamonindi hai, hasiheimi, asu nimoei sarfa imamiayo nahurai ranai tüküfe haya maho hoango.

¹⁸ Raniyo asu ngimi moatükuni hai, hasiheimi, asu nimoei sarfa imamiayo nahurai hosiyei yahamo tüküme feyo ranambo nimorehi nindowenihü ngimindambo bidifiri-mayo ra moaruwaimbo-mareandüri.

¹⁹ Hos ranahei nginindi referambo moatükuni ranana ahei yahamo asu sendani ane amarondüri. Ahei sendi ranana amoasiri mbiro

nahurayondürî hayamboane asu ranînambo nindou moaruwaimbo-rîhindürî arîhündî.

²⁰ Nîmorehî nindowenihî bîdîfirî moaruwai hamîndî moatükunî ranambo hîfokoefendüra yîfîkoate-mayei ai awi moai ahei hohoanîmo ngorü-süngürîhindî. Asu moai tîkai god sîsamî ahei warîna nafîmarîhündî ranahambo daboadanambo-rîhindî. Asu ai moai moaruwai nendî hîfî ndanîhündî ranaheimbo ngusüfo pefe hohoanîmo ra hînîngîrîhindî. Asu tîkai sîsamî god aheihoarî gor, sirfa, bras, nîmoei, nîmî bîdîfirî ranînambo nafîmarîhündî hîmboarîyo, hoafî hîmboarîyo, asu hoahoango-rakoate-mayei ranahambo amboa ai moai ngusüfo pefîhümbö hohoanîmo ra hînîngîrîhindî.

²¹ Asu nindou ranî-mayei ranai sapo ai nindou hîfokoarîhi, tîbagîrîhi, nîmorehî sîsîhîmo, nindowenihî bîrabîrîyeyi asu hümbühünîyeyi marîhündî ranahambo amboanî ai moai hînîngîrîhindühî aboedî hohoanîmo süngürîhindî, nga wanî.

10

Sünambeahîndî nendî mamî ai Sonîmbo buk masagadowa masesu

¹ Ranîyahî asu ro hoeirîhinane, sünambeahîndî nendî ngînîndî mamî ranai sünambe tüküfi haya makusu. Ai mburüngainambo gabudîfoarerî haya asu ahandî mbîro wafusîfoahü foforahoeimî ranai wakîyo tûmarerî. Ahandî ngusümböarî ana hüfîhamîndî nahuraiyo asu ahandî tînarî yimbu ana hai nahuraiyo.

² Ai ahandi warambe buk akidou skror* ra, ngure wamberamündü hayamboyu. Raniyu ahandi warihondü tñari ra siriwarambe türeandi asu kadüdi tñari ra hifiwami tümareandi.

³ Asu ai puküna hamindi raion hoafayo nou hoafimayu. Ai hoafiyu hayamboyu-ane asu nimoamondi-hoafi 7-ambe ramindeimbimbo hoafimayu.

⁴ Nimoamondi-hoafi ranai hoafimayuwa ransi-mboani ro ndeara ahei hoafi ra sürü papimbo yangirimayahi. Nga asu sünambeahindi hoafi mam ranai hoafiyohü yahoya, “Nimoamondi-hoafi 7 hoafimayo ra se weindahindowamboyafi, nga dibonapi-ndowandi. Asu se bukihi hoafi ra sürü papindamboyafi,” mehondiri.

⁵⁻⁶ Raniyu sünambeahindi nendi siriwarambe tñari türe asu hifihü türe maranda hoeimarhini-mayu ranai sünambe ahandi warihondü war nimoamore mbura God koadürümbo-koadürümbo anüngu ahandi ndürinambo anihondümbo hoafimayu. Ai sünü, hifi, siriwara asu muᅅgu moatükuni ranambe eᅅgoro ra nafimarandi. Sünambeahindi nendi ai hoafiyuhü yahuya, “Ndeara God ai muᅅgu-moatükuni moendifemboayu si ra muᅅgumbo yahomboane, nga asu ngiri ai gedühi hibada ngu.

⁷ Nga asu 7 noufimb sünambeahindi nendi-mayu ranai ahandi fufuᅅi fufuᅅinduan-animbo, asu God ai ahandi hohoanimoyu dibo masihendi

---

* **10:2:** Skror ra pepa hoandari nimiharifihi ngamondifeimb-ane.

ra moendi-ndeambui. Rani-moatükunî ranahamboyu ai ahandî ratüpurîyomorundeimbi asu hoafi hoafiyîmo-rundeimbi-memo ranahamumbo wataporîmbo-marapuri,” mehu.

⁸ Sünambeahîndî hoafi ro horombo hoafîmayowa himborî-marîhamîndîhî ranai asükaiyo hoafiyondîrühî yahoya, “Se ngafî buk akîdou skror sünambeahîndî nendî tîḡarî sîrîwara-ambe türe asu hîfîhü türe haya anḡgu ranahandî warîwamî boare anḡgo ra ndowandîfî,” meho.

⁹ Ranîyahî asu ro sünambeahîndî nendîmayu ranahambo sowana ha buk akîdou ra mbîsenda sahehea düdumeheando. Ranîyu asu sîmborî wambo hoafiyundîrühî yahuya, “Se buk akîdou ra ndowandîfî mbunda dowadîfî. Rani-moatükunî ra sîhafî bodoambe dîdîhamîndîmboe. ḡḡa asu sîhafî yafambehü ana efu hoe nahurai aboedî aparîndîmboe,” mehundîrî.

¹⁰ Ranîyahî asu ro ahandî warambeahîndî buk akîdou-mayo ra sahamîndî hehea sahasîhane, ranî-moatükunî ranai efu hoe nou wandî yafambehü aboedî aparîmayo. ḡḡa asu sahasî hîniḡîrîhe heheamboyahane asu wandî bodoambe dîdîhamîmayo.

¹¹ Ranîyu asu wambo yare hoafiyundîrühî yahuya, “Asükaindafî se muḡḡambo sîrîhündî, hîfîhündî hoafi asu bogorî nîdou afîndî ranaheimbo nîni-moatükunî tüküfemboayo ra wataporîmbondandî,” mehundîrî.

11

Yimbu nindou ai hoafi bokamar+heneandi

¹ Raniyo asu wambo s+mongorife-rambo n+im+hari n+im+indi nahurai sendiri mbura hoafiyuhü yahuya, “N+im+hari ranambo ngafi God+indi wori asu ahambo sesi mandife hasihon+ ra s+mongori-ndowandi. Asu nindou didiyei wori ranambe amarei ranaheimbo tapuindafindüri.

² Nga asu God+indi wori ranahandambo papi weindani aningo ranana yowan+ se s+mongori-ndowamboyafi. Ranana sapo nindou Suda-yafe ndifo ranaheimbo h+in+ing+mefeyo-ane. Rani nindou ranai-animbo God+indi ngoafi adükari rana-hambo 42 amoamombo püh+ndei k+k+m+boadi-himboyei.

³ Rananimbo asu ro nindou koand+heheapira af+indi hohoan+imo-yomombo hoeari güdüne hena wandi hoafiyaheimbi hoafi hoafombohünda kodamboyafani. Rananimbo ai God+indi hoafi ra watapor+imbo-nd+namboyafani 1,260 si aho ranambe,” mehundi+.

⁴ Nindou yimbu ranai ana sapo orif n+im+ yimbu asu ram hai yimbu munquambo hifi ranahei Adükari anüngu ranahandi hanj+foan-ane an+imbafani.

⁵ Nindou yimbu ranahafan+imbo düdi ai moaruwaimbo-fep+r+imbo ehu ana, asu ahafandi yahamo-nafi hai ranai tükündifehü rani-moatükuni ranambo ahafan+imbo moaruwaimbofe-p+r+imbo nindou ranaheimbo hai tik+r+inda-ndür+imboe.

6 Ai nginindi sowandifanimbo-anafani Godindi hoafi bokarhefembo simboani sunambeahindi hoe kosiwa kikihemindimbo ra. Asukai ai nginindi sowandifanimbo-anafani hoe ra hori nahuraimbofe tukufembo amboa. Asu hifinindi nendi aheimbo moaruwai moatukuni refeyoani moaruwaimbo-fendurimbo amboa ahafandi hohoanimo sungen refembo asafani ra randineamboyafani.

7 Godindi hoafi ra ndeara wataporimborini moendineandan-animbo nimumbeahindi ninihondi hifambe akimi kai-koateimbi ranambeahindi tukufe arandi ranai aibabidimbo yifiarindimboe. Ai ahafanimbo ngasundeapiri haya hifokoa-ndeapirimboe.

8 Asu ahafandi yifi-nimoko ranai ngoafi ranahandi bogori nafini yagodimboyafani, sapo ahafandi Adukari nimi keimbi karhendeimbi-fih tikorundumo pamaruwuri houmbo hifokoaruwurühi. Adukari ngoafi ranahambo kafeefe hoafi ranana Sodom asu Isipyo.

9 Mungua hifihündi nindou, mamami siri, mamami hoafümbi asu mamami fihoeari ai ngimyo mbura ngörü sinambo hombo hufünimboyo ahafandi yifi-nimoko ra hibudundihü-pirimboyeisi, nga asu ngiri hifi kandhipiri.

10 Hifi ndanihündambo nindou ai hihifi-hihifi-ndeimboyei sapo nindou yimbu ai yifimefandi ranahambo. Ai sesesi-ndehi hihifi-hihifi-ndehi asu aboedi napo simbori saindeimboyei nindou yimbu Godindi hoafi hoafiyafani-rinandeimbi ai nindou ranaheimbo afindi hamindi tengerifo masabinanduri ranimbo.

11 Ngimiyoy mbyura ngorü sinambo hombo hufünimboyo yangiri ningombo yafui ra God ai koamafoareanda kos ahafandi fiambemefeyowa ai botimefineanda, asu nindou munguambo ai ndarhi hoeirhipira mayowa yhimbomayei.

12 Raniyo asu Godindi hoafi hoafiyafanirinandembi ai himboriyafandane, sunambeahindi hoafi mam pukuna ahafanimbo hoafiyopiruhi yahoya, “Mborai nduhi sühufani,” meho. Ahafanimbo hifokoa-marhipiri ai himboapoyeiane, asu ai mburngai bitapirine hena sunambe mahahufani.

13 Asu rani-simboani hamindi hifihe afindi ranai tüküfehüyo, adükar ngoaft ranahandambo mam bidifiri birefoai putapiyowohü asu 9 bidifiri ningohüyo 7,000 nimorehi nindowenihira hifokoako-mafoareandüri. Nindou bodimondi yangiri maniboadei ai yhimboyeih God sunambe amaru ranahambo adükar-ani masei.

14 Yimbu noufimb tiriifo ranana ndeara munguyomboane, nga se himboriyei ngimi noufimb tiriifo ranai ndeara akimi tüküfembo yahomboane.

Sünambeahindi nendi 7 noufimb ai fufunimayu

15 Raniyo asu sunambeahindi nendi 7 noufimb ai fufunimayu. Raniyo asu sunambeahi nindou afindi hoafi ranai pukuna hoafiyeyih seiya,
 “Nginindi semindi hefe mungua hifi ra
 hifandimbo ana
 shefi Adükar
 asu nindou shefimbo aboedambofe-
 munimbo kamafoariri Kraisi ahafand-ane,

asu ai-animbo koadürümbo-koadürümbo
hibadambui,”
masei

¹⁶ Raniyomo God+ndi hanḡifoani 24 boagiri
nindou ahamundi nimari-fondiwami
mamarimo ranai hifi+ni yiri-yimbu pusiru
mbiro pütapiyomo mburu God+mba aboed-ani
mehomo. Ai hoafiyomondühi yahomoya,

¹⁷ “Adükari, se God muḡuambo ḡgin+ndeimb-
anafi.

Seana haponda animbafi,
horombo manimbafi!

Sihafi ḡgin+ndi ra sowandifi hawa

asu muḡuambo hifi piyafi hawa hifandara
hafi

ranahambo sihambo ro hihifar+hunini.

¹⁸ Hifi ndanihünda nindou ai ḡgin+ndimayi
sapo sihafi ḡgin+ndimbo si ra tükumefeyowa,
asu yifiyeimbi nindou aheimbo yibobo-
fendürimbo si ranamboa tükumefeyowa.

Sihafi ratüpuriyomo-rundeimbi,

sihafi hoafi hoafiyomo-rundeimbi asu

sihafi muḡuambo nindou akidouyo adükariyo
sapo sihambo yihimboar+hünini
ranaheimbo aboedi moatükuni saimbo si ra
tükufemboane.

Nga asu nindou didiyei hifi moaruwaimbo-
mar+hindi

ranaheimbo moaruwaimbo-fendürimbo si
rani amboa ndeara tükifemboane,”

mehomo.

¹⁹ Sünambeahi God+ndi wori ranahandi yipur
ra sübüd+hoehü asu ahandi nendimbo hoafi
firamündü masihendi bokis ra weindah+mayowa
hoeimar+hindi. Raniyo wabürüsüyo

wakireandühi asu fuyowohüyo ni moamonindi hoafi ai pai kapeihü kikirandühiyo asu hifihe tüküfehü kifohi ni moei nahurai pütapimayo.

12

Son ai nimorehi asu amoasiri adükari hoeimareapiri

¹ Raniyo asu sünambe moani rani-poanimbo moatükuni ranai tüküme feyo. Rani-moatükuni ranana nimorehi mam ranaiyo. Ai hüfhamindi hoearimbore güde hayamboyo asu amoamo ahandi yirüfoendi hoarehi pare mbura, 12 mupui atimbore ahandi mbiroambe kiki foare hayamboyo tükife manüngo.

² Nimorehi ranai ranümbiyo hayamboyo asu niori wakemindimbo asübusi ranai ahambo tüküme fe ndowa asübusimbo hoafi kar hoaimarandi.

³ Ramefeyowamboyo asu moani rani-poanimbo moatükuni ngorü ranai sünambe tüküme feyo. Rani-moatükuni ramefeyo ranana moani adükari hamindi amoasiri hamburiyu 7 mbiroweimbi, asu 10 daburüdümbiyo haya ahandi mbiro mamami raniwami at 7 kibodiri foare hayamboyo tüküfi manüngu.

⁴ Ahandi sendi ranambo ngimi bidingiri mupui kifihüramüdi huhüyu asu sünambeahindi hifina firibadi-mafoareandi. Raniyu asu amoasiri ranai nimorehi-mayo ranahandi fikimi manüngu niori ra wakindamindoani mbundihe dagadi yahuhaya.

⁵ Raniyo asu nimorehi ranai nindowenihini niori wakimarimindo. Nindowenihini

nimori ranai-animbo adükarimbondifi haya munguambo hifihündi nendi ranaheimbo ain nimihari ndemündü haya hibadarumbui. Nimorehi ranai nimori ra wakimaramindo-amboyo asu nimori ra kosiründümo houmbo God asu ahandi nimari-fondi sowana mahafomo.

⁶ Raniyo asu nimorehi ranai fefoai haya nimi wohi furikoate-reandühi maho. Sapo God ai ahambo 1,260 si ranambe niñgowani hifandimboane yahuhaya ngoafi didiboadore hiniñgimareandi raninambo.

⁷⁻⁸ Raniyo asu yifiari ranai sünambe pomarihoaiyo. Raniyo sünambeahindi nendi bogori Maiker ai ahandi sünambeahindi nendi-memo rani-babidimbo amoasiri afindi-mayu rani-babidi yifiarimemo. Asu amoasiri ai asükaiyu ahandi nendi-babidimbo hihiriyafu yifiarimemo. Nga amoasiri adükarimayu ranahambo yifiarambe ngasünduwuri houmbo, asu ahandi nendi-babidimbo sünambe gedühi niñgombo yowani yahomo hemafoarupuri.

⁹ Raniyomo Godindi sünambeahindi nendi-memo ranai amoasiri afindi-mayu ranahambo sowarindümo hifina pimarüwuri. Amoasiri ranai ana horombodidi hondüyu haya ahamboya, “Satan hifi ndanihünda nindou papihoafira-randeimb-ani,” masei. Ai hifinindi nindou munguambo tikai hoafiyu-randeimb-ani. Raniyo ahambo ahandi sünambeahindi nendi-memo rani-babidimbo sünambeahindi hifina hemafoarupuri.

¹⁰ Raniyo asu ro himboriyahane sünambeahi hoafi ranai puküna yare hoafiyowohü yahoya,

“Hapo-ana God ai s#hefi#mbo aboedambofe-
munimbo ra ndeara tüküfemboane.

Hapo-ana nindou God ai d#bon#yu
h#n#ng#marir# ranahambo bogor-ani yahu
nafuiyumboani!

Sapo nindou düdi ai God#nd# himboahü
nüngumbo

s#hefi wandafi mam# n#mb#-n#mb#si papi-
hoafi#randür# arand#
ranahambo sünambeah#nd# h#hairündümo
masafoarüwuri.

11 S#hefi wandafi-mam# ana Sipsip N#mor#nd#
hor#

asu ahand# hoafi an#hondümbö
watapor#mbor#hü mar#hünd#
ran#namboyeyi ai amoas#ri#-d#bo yifiar#yeyi ta-
bor#-mar#hehind#.

Nindou ran#-mayeyi ranai ahei fimbo hohoan#mo-
koate

asu hoafi an#hondümbö watapor#mbo-
mar#hünd#
ran#namboyeyi amoas#ri#-d#bo yifiar#yeyi ta-
bor#-mar#hehind#.

Nindou ran#-mayeyi ranai yifi#mbo y#h#imbokoate-
mayei.

12 Ran#mbo-hündambo-an#mbo sünü asu
sünambeah#nd# nend-anemo
se h#h#fi-h#h#fi#nd#mo!

Nga h#fi asu sir#wara se h#poan#mboembou-
anafe.

Satan ai ndeara ran#hü kusümbö wambo asu
ahambo ngusüfo asür#rühane.

Ai ran#hü n#ngombo ra gedüh#yopoan#,
nga bod#fo-ane ran#mbo fif#reamboani,”
meho.

13 Amoasiri adukari-mayu ranai ahambo hifina hemafoaruwuri ra ndare hoeireandan mayoamboyu asu sapo nimorehi nindowenih nitori wakimarimindo ranahambo pare wamara hu.

14 Nga asu nimorehi ranahambo meso mbanendi nahurai masahundo. Mbanendi yimbu ranambo-animbo ai nindou ni ngokoate-reanduh amoasiri adukari ranahambo didimombo diboai haya ngomoe. Asu ranihu ngo ni ngowan-animbo ngimi himbanyo haya 6 amoamo ahambo hibadihunduh sesi ndahundomboyei.

15 Ranayo asu nimorehi ranahamboya hoambu ranambo semindi mbihowamboane yahuhaya amoasiri ahandi yahamonindi hoambu kamafoareandi.

16 Ai ramareandiyosi, nga asu hifi ranai nimorehi ranahambo mafarihendi. Hifi ranai yafadu boamareanda amoasirindi yahamonindi hoe tukumefeyo ra sirimafoareandi.

17-18 Ranayo asu amoasiri adukari ranai yare hoeireanda mayowa nimorehi ranahambo nginindimarandi. Asu ai nimorehi-mayo ranahandi ahurahoandi-mayei, sapo nindou didiyei Godindi ahinumbi hoafi asu Sisasindi hoafi sungurahi-rihundeimbi, ranaheimbo sowana ai-babidimbo yifariimbo yahuhaya mahu.

13

1 Ranayu asu amoasiri adukari ranai siriwara gudi pimaramindo raniwami manjgu

*N#mambeah#ndi n#n#hondi yimbu
tüküme#ineandi*

Ran#yah# asu ro hoeir#heanda moaruwai himboyoweimbi n#n#hondi mam# ranai sir#wara-ambeah#ndi tüküfe masifo. Ran#moatükun# ra 10 daburüd#mbüyo haya asu 7 mb#roweimbüyo. Daburüdü mamam# ra adükari bogor# nindound# at nahurai n#noumayo. Asu ahand# mbiro mamam# ran#wam# sürü pap#mayo, ranana God#mbo tir#foefi hoafiyo.

² N#n#hondi tüküme#feyowa hoeimar#heandi-mayo ranai ana adükari pusi tit#borandeimbi repat nahuraiyo. Ahand# tin#ari ra adükari n#n#hondi bea nahuraiyo. Asu yafambe ahand# ra mare raion#ndi nahuraiyo. Ranahamboyo amoasiri adükari-mayu ranai ahand#-mayo ngin#ndi, asu adükari bogor#ndi n#mar#-fond# asu adükari bogor# moatükun# ra masagado.

³ N#n#hondi-mayo ranahand# mbiro ngorü ranana moan# pisaonambo-marundi ra yif#imbo-mbuimbiyosi, nga asu ahand# mas#mei mamaro ranana dikir#mefeyo. Mun#guambo hifin#ndi nindou ranai ran#moatükun# ramefeyo ranahambo hepünahi hehi asu ahambo süngumar#hü hei.

⁴ Ran#yei asu mun#guambo hifin#ndi nindou ranai amoasiri adükari-mayu ranahambo hohoan#mo par#hindühi seiya, adükari-ani sapo aiyu n#n#hondi-mayo ranahambo hifand#imbohünda ngin#ndi masagado. Asu ai n#n#hondi-mayo ranahambo amboan# hohoan#mo par#hindühi seiya, “Düdi n#mambeah#ndi n#n#hondi ndahu-raiyua? Asu didai n#n#hondi ndanahambo ngu pande haya yifari#manda?” masei.

5 Raniyu asu God ai ninihondi ranahambo yare hiniŋgimareanda hoafi afindi-afindiyo wakireandühi Godimbo tirifoarerühi hoafimendo. Raniyu asu ai ahambo rani-moatükunî ra refembo 42 amoamo yangiri hiniŋgimareandi.

6 Raniyo asu rani-moatükunî-mayo ranai Godimbo, ahandî nîmarifondi asu ahandî nendî sünambe amarei ranaheimbo amboa tirifoefe hoafiyu marandi.

7 Raniyo ahambo God ai hiniŋgimareanda ahandî nendî-babidimbo yifiari-mayeia asu ai yifiari ra titaboari-mafoareandi. Asu ai muŋgua siri, hifihündi, hoafeimbi, fi-hoeari ranaheimbo hifandiyondüri hombo, randowandi mehundo.

8 Rananimbo nindou muŋguambo hifi ndanihö animboei ranai nîmambeahîndî ninihondi-mayo ranahambo ŋgusüfo pandîhimboyei. God hifi sünü nafikoate-yuambe Sipsip Nnîmori hifokoamarüwuri ranahandî koadürümbo-koadürümbo yangiri niŋgombo buk ranambe ndürî papîmareandi. Ranambe ahei ndürî pefekoate-mayeî ranai ana nîmambeahîndî ninihondi ranahambo ŋgusüfo pandîhimboyei.

9 Nindou didiyei ai hîmboambembayeî ana, hoafi nda hîmborîndei.

10 Nindou didiyei sapo aheimbo mbuimündîndürî karabusî-fendürîmbo-mayeî ranaheimbo mbuimündîndürî karabusîfendürîmboane. Asu nindou düdi ai sapo pisao yihümîndî-mayo ranambo hîfokoefimboani meho, ranana pisao yihümîndî ranambo hîfokoefimboani. Yahurai moatükunî tükündîfeyoanî ana, asu Godîndî nendî ai

ahei anihondümbofe hohoanimo ra kikihisafiri+hümündi hehi mbinimboei-amboane, meho.

¹¹ Ranıyo asu ro hoeir+heandane, moaruwai himboyoweimbi ninihondi ngörü ai hifambeahindi tükiye masifo. Ranı-moatükunı ra Sipsip Nımorındı daburüdü nahurai yimbu ahandı mbırowamı hınıngıreapırı hayamboyo, nga ai adükarı amoasırı nahurai hoafımayo.

¹² Ai adükarı hamındı ngınındı weangurühıdıdı ninihondındı-mayo semındı hayamboane asu haponda ahandı fondahü ai ranı-süngure arandı. Ai hıfı asu nındou ranıwamı anımbœei ranaheimbo weangurühıdıdı ninihondı masımei afındeimbi yıfımbœ yangırı-mayo ranahambo ngüsüfo pefembohünda hıti-hıti-marandı.

¹³ Yimbu noufımbı nımbœeahındı ninihondı ranai adükarı hamındı hepünıfeimbi moatükunı ramareandı. Ai nındou munğambo ahei himboahü ramareanda hai ranai sünambeahındı tükiye haya hıfına makoso.

¹⁴ God ai yını mehua nındou ranaheimbo tıkaı hoafıyondürühi weangurühıdıdı ninihondı ranahandı himboahü hepünıfeimbi moatükunı ramareandı. Yimbu noufımbı ninihondı-mayo ranai nındou ranaheimbo yahoya, sapo horombo ninihondı pisaonambo hitımaranda masımeimbü-mayo, nga ai haponda yangırı anıngo ranahandı sısamı nafındıhü mbundıhü asu ahambo hohoanımo-mbeahüdo-wamboane, meho.

¹⁵ God ai yını mehua yimbu noufımbı ranai weangurühıdıdı ninihondı sısamı ranahambo yangırı nıngombo yafui masagado.

Rananimbo asu sisamî ranai wataporiyohumbo nindou didiyei ahambo ngusüfo pefekoate-ayei ranaheimbo hifokoa-ndeandüra yifimbiyei-amboane, meho.

¹⁶ Nindou munguambo akidou, adükari, napo afindeimbi, napo-koateimbü, moani ratüpuriyei rihündeimbi asu kakî semindimbo ratüpuriyei rihündeimbi ranaheimbo ahei warihondü warani asu ahei giribodi hamindi wami sürü pefendürimbo hüti-hüti-marandüri.

¹⁷ Nindou mamî ai-amboa ngiri kakinambo pemindu asu ngiri kakifihimbo ndendi, nga nindou düdi ahandifihî sürü apeniŋgo ranî yangiri animbo randeambui. Sürü ranana ninihondi ahandî ndür-ane asu namba ranahandî ndür-ane.

¹⁸ Ndanana aboedi fifirife hohoanimo-ane. Nindou düdi ai aboedi fifireandeimbayu ana, ai ninihondi ranahandî ndürî nimindî ra tapuimbiyu-wamboane. Sapo sürü ranana nindoundî ndürî süngunamboane. Ranahandî namba sürü ranana 666-ane.

14

Sipsip Nimorindî nindou ai simborî heirü heirayei

¹ Ro asükaiya hoeirheand-ane 144,000 nindou ai Saion nimoei wafu-ambe Sipsip Nimorî babidimbo manimboei. Sipsip Nimorî asu ahandî afindandî ndürî ra ahei giribodi hamindifihî papîmarandî.

² Raniyo ro himboriyahani sünambe hoe amündürî fuwayo asu nimoamondi-hoafi

nahuraimayo. Raniyo asu ro himboryahani gita fandunda hoafayo nahurai hoafimayo.

³ Nindou ranai God+ndi nimar+fondi hang+foan+, yimbuyimbu yang+r+ ningoweimbi asu boag+r+ nindou-yomondi himboahü simbori heirü mam+ heirümayeri. Nindou 144,000 God ai hifi ndan+hündambo nindou-yafe mbusümon+ndi masemündündür+ ran+ yang+r-an+imbo heirü ra f+fir+nd+himboyeri.

⁴ Nindou ranana moai nimorehi dibombo apomo, nga moan+ sürühoeimbi ham+nd-anemo. Muᅇguambo hifi nahi Sipsip Nimori ai huwan+ nindou ranai ahambo süᅇgurüwuri homo arundi. God ai nindou ranahamumbo hifi ndan+hündambo-yomondi mbusümon+ndi man+ᅇgomonda masepur+mündu. Ahamumbo boatei ndeara sepuri-mündumboani Sipsip Nimori asu God ahafandi yang+r+ ningomböhünda.

⁵ Ai moai tikai hoafiyomo-rundi, nga aiana hüt+koate-anemo.

Sünambeah+ndi nendi ᅇᅇim+ ai hoafi watapor+imbo-marundi

⁶ Ro hoeir+hinan+yo sünambeah+ndi nendi ᅇᅇorü ai nimoamo youyu wak+mareandi. Ai yang+r+ koadürü koadürümbo ningombo hoafi nindou muᅇguambo aheimbo watapor+yondür+imbo semündü hayamboyu. Muᅇguambo hifi+hündi, muᅇguambo fihoeareimbi, muᅇguambo mam+s+r+, muᅇguambo mam+ hoafeimbi ranaheimbo muᅇguambo watapor+imboyondür+imbo semündi hayamboyu.

7 Ai pukünambo yare hoafiyuhü yahuya, “God ai nindou-yei hohoanimo yibobofembo si ra ndeara tükifemboane, nga asu ranimbo-hündambo animbo yihimbondeih ahambo aboed-ani mbisefimboane. Aiyu sünü, hifi, siriwara, asu feamongo hoe nafimarandi ranimbo-hündambo-animbo ngusüfo pandihori,” mehu.

8 Yimbu noufimbü sünambeahindi nendi ai weangurühididi ramefiyu ahandi süngu ai yahuya, “Adükari ngoafi Babiron ana moaruwaimbo-mefeyo. Anihond-ane! Mungunambo moaruwaimbo-mefeyo. Adükari ngoafi Babiron ramareandüra nimorehi sisihimo asu nindowenihü birabiriyeyi marihündi. Ai nginindi wain hoe sagadürani simindei hehi hihindi hohoanimoayeyi nahurai-ayeyi ranimbo God ai nginindi-ndandürumbui,” mehu.

9-10 Asükai sünambeahindi nendi ngorü ai ngorü yimbu ramefi-neandi nou ramefiyu. Ai puküna hoafiyuhü yahuya, “Nindou didyei ai nımambeahindi ninihondi asu ahandi sisami ranahambo ngusüfo pararihindi ana, ahei giribodi hamindihü asu warihondü warani sürü apaiaro ana, ai rani-poanimbo wain hoe mbisimindei-amboane. Waini hoe ranana Godindi hürüt-ane. God ai ngiri nginindi wain ra hoe-ambe kandeandi, nga wani. Ai ahandi hürütü ra moaruwai-mbofe hoe simindi hipiri ranambe kande dagadürani ndimindeimboyei. Asu nindou ninihondimbo ngusüfo parihü arihündi, sünambeahindi aboedi hamindi

nindou asu Sipsip N#mori# ahamundi# h#mboahü, ranaheimbo hai asu sarfa n#moei hai hüfü hondü ran#nambo t#j#r#fo af#nd# mb#sagadür-amboane.

11 Hai ranahandambo has#heim# aheimbo t#j#r#fo asagadür# ranai koadürümbo-koadürümbo gafomboe. Sapo nindou n#n#hond# asu ahand# sisam# ranahambo ngusüfo pamar#hind#, asu ahand# ndür# sürü masahümündi ranana ng#r# fi hand#hi n#mandei,” mehu.

12 Ran#mbo-hündambo God#nd# nend# ai ahand# hoaf# h#mbori#-yei süngur#hindühi# asu Sisas#mbo an#hondümbo-ar#hori# hei ai aboedamboyahi ng#n#nd# mb#n#mboei-amboane.

13 Ro h#mbori#yaha sünambe yafambe mam# ai hoaf#yohü yahoya, “Se sürü nda pap#rand#: Haponda asu sünguna nindou d#d#yei Adükar#d#bo an#boadei ranai y#fayei ana, ai h#h#fi-h#h#fi#mbeyei-amboane,” meho. Yifiafi# Aboedi# ai-amboan# yahoya, “An#hond-ane. Sapo ai ratüpur# af#nd# t#j#r#fomayei ra h#n#ng#r#hi hehi moan# war# hand#hi n#mandeimboyei ran#mbo-hünda. Asu ai ng#r# moan# ngei, nga aboedi# hohoan#mo ai ramar#hind# ra-kapeihü ngeimboyei,” meho

H#fi ndan#hündambo sesi yimungu-remindimbo si

14 Asükai ro himboyah#nd-amboyo mbur#ngai kifoh#-wam# nindou mam# Nindou Hondü nahurai mamaruwa hoeimar#hin#. Ai adükar# bogor#nd# at gor#nambo nafiyoweimbi#mb#ro-ambe k#k#foare sarif yih#m#nd# semündü haya mamaru.

15 Asu sünambeahindi nendi ngorü ai Godindi worambeahindi tüküfi sünü nindou mburîngai-wami mamaru ranahambo puküna mîngiyu hoafiyuhü yahuya, “Si hafî sarif ndowandîfi hawa sesi hîfîni ndi ra yimunguri-ndandîfi, nga ndeara sesi ra yimunguri-mbo si-ane,” mehundo.

16 Ranîyo nindou sapo mburîngai-wami mamaru ranai ahandî sarif semündü haya sesi hîfîni ndi ranî yimungure-mîndîmbo mahanu.

17 Asükai sünambeahindi nendi ngorü ai Godindi worî ra hîni ngîre haya tüküfi masünü. Ai-amboani sarif semündü hayamboyu.

18 Asükai sünambeahindi nendi ngorü hai hîfandîra-randeimbi-mayu ranai Godîmbo sesi mandîfe sihefe-rambo hasîhoni-mayo ra hîni ngîre haya masüfu. Ai sünambeahindi nendi ngorü-mayu sarif yihîmîndî masemündu ranahambo puküna hoafiyuhü yahuya, “Si hafî sarif yihîmîndî ndowandîfi hawa wain hîsî ra hîfîtirî-ndandîfi mamîni digawandî, nga ndeara wofî hîsî ra süfiyomboane,” mehundo.

19 Sünambeahindi nendi ranai sarif semündü haya amofi hanü wain hîsî ra hîfîtirî-ndandîfi mamîni masîhendî. Wainî hîsî-mayo ra Godîndî hürütümbî nimoei hîpîrî wain hîsî ndünîyo boboe semîndîmbo-mayo ranambe pütîmefiyu.

20 Asu ai wain hîsî-mayo ra adükari ngoafî hîmboranî tüküyafu homo hîpîrî-mayo ranambe ndünîrund-anîyo horî ranai 300 kiromita nahurai maho. Asu horî tüküfe maho, ra nindou simongori-feyoani ngusümboarühî nahurai ma-

hafo.

15

Bidifiranambo tihirifo

¹ Ro sünambe hoeir#heandane, rani#poan#imbo moaruwai ham#ndi hepün#feimb# moatükun# tük#mefeyo. Sünambeah#ndi nendi 7 ranai nindoumbo moaruwaimbofembo moaruwai ham#ndi moatükun# 7 sowandümo mamar#mo. Rani#moatükun# ranai muñguayo ana, God#ndi hürütü ndeara b#d#f#iranamboane, nga asu ng#r# asükai yahurai tükünd#feyo.

² Ran#yo asu ro karas#nambo nafümb# nahurai sir#wara-ambe hai b#tapire tüküme#feyowa hoeimar#heandi. Nindou yifarambe ng#n#ndi nimboeimbo n#mambeah#ndi n#n#hondi, ahandi sisam#, asu ahandi ndür# namba ranahambo hif#nambo-mar#hindi. Ai ahei gita God masagadür# ra fufur#hümü#ndi hehi karas#nambo nafümb# nahurai sir#wara rani#k#m# man#imboei.

³ Asu Moses, God#ndi ratüpur# ratüpur#yurandeimb# asu Sipsip N#mor#-mayu ahafandi heirü ndahurai heirüm#yei.

“Adükari, seana God muñguambo ng#n#ndi n#m#nd#h-anafi.

Se hepün#feimb# moatükun# ratüpur#yafirandeimb-anafi.

Se muñgua nindou-yafe bogor# adükar-anafi.

S#haf# hohoan#mo mbumund# hondüyo haya an#hondü ham#nd-anafi.

⁴ Adükari, muñguambo nindou s#hambo ah#n#ndeih# s#haf# ndür# ranahambo aboed-ani mb#seimboyei.

Seana sürühoeimb# ham#nd-anafi.

Mun̄guambo hi#hündi nindou sihambo sowana
didei ngusüfo pandihi-ninimboyei.

Sapo sihaf# mbumundi ratüpur#
ramarowandi ra fufurühümüdi hehi
karasinambo nafümbi nahurai sir#wara
rani-kim# manimboei,”

masei.

⁵ Asükaiya sünambe himboyahündamboyo
Godimbo hoafi femindi sihefe wor# ranahandi
ahinümbi wor# safambe ra sübüd#-mar#hoayowa
hoeimar#heandi.

⁶ Asu sünambeahindi nendi 7-memo ranai nin-
dumbo moaruwaimbo-fembo moatükun# 7 ma-
sowandümo. Ai hoeari aboedi afisaho-koate
himboarambe for#hoeimbi güdu mburu asu
gorinambo nafümbi ret ahamundi misindihü
hüh#ru hin#ngiru hou ser#wor# safambe tüküyafu
masin#mo.

⁷ Asu yimbuyimbu yangiri nangoweimbi
moatükun#-ndambo mam# ranai sünambeahindi
nendi 7 ahamuri. Rani-moatükun# masagapuri
ranana Godindi koadürü-koadürümbo yangori-
randeimbi hürütü foeroweimbi dis#yo.

⁸ Godindi himboamupuimbo-randeimbi asu
nginindi ranahandi has#heim# ranai ahandi
worambe güre haya men#goro. Asu ngiri nindou
mam# amboani ahandi wor# ranambe kebuendi,
nga wani. Ai hibad#hündan# sünambeahindi
nendi ranai nindou moaruwaimbofe moatükun#
ra moendi-ndundan-animbo keboehimboyei.

16

Sünambeahindi nendi 7 ai Godindi hürütü 7

hipirambe foeroweimbi kamafoarundi

¹ Raniyo asu ro himboriyahanayo Godindi wori ranambeahindi hoafi mamii sunambeahindi nendi 7-memo ahamumbo pukuna hoafiyowohu yahoya, "Se ngomo Godindi hurutu 7-disambe afoero ra hifihi kaboadundi," meho.

² Raniyo asu mamii noufimbii sunambeahindi nendi-mayu ranai hu ahandi dis Godindi hurutu foafusumbi ra kamafoareandi. Raniyo nindou sapo yangiri ni ngoweimbi moatukuni ranahandi sisamimbo ngusifo pamarihindi, asu ahandi suru ahei giribodi hamindifihi parihindeimbi-mayei, asu ranaheifihi moaruwai hamindi asubusumbi masimeii tukumefeyonduri.

³ Raniyo asu yimbu noufimbii sunambeahindi nendi-mayu ranai ahandi dis ra hu siriwara-ambe kamafoareandi. Raniyo asu hoe ranai nindou yifiyoani yiwihoe nahurai tukufeyowohuyo asu munguambo yangiri ni ngoweimbi moatukuni siriwara-ambeahindi ranai yifi-safimayo.

⁴ Raniyo asu ngimi noufimbii sunambeahindi nendi-mayu ranai ahandi dis ra hu hoe asu apoarindihori forihoayo-ambe kamafoareandi. Raniyo munguambo hoe ranai hori nahurai tukumefeyo.

⁵ Raniyo asu ro himboriyahane, sunambeahindi nendi munguambo hoe ranahambo hifandandeimbi-mayu ranai yare hoafiyuhu yahuya,

"O God, seana aboedi hamind-anafi,
Haponda se animbafi asu horombo
manimbaf-ane.

Tiŋiri#fo yi#bobofe se hi#fi#na kafaaro arandi# ra
mbumund#ane.

⁶ Nindou di#di#yei ai si#hafi# nindou ranaheimbo
asu si#hafi# hoafi# hoafi#yomo#rundeimb#imbo
hi#fokoa#mar#hindüri#
ranaheimbo hor# kamefoendi# ra aheimbo
si#mindi#mbohünda masabadüri#.

Se rani#moatükuni# aheimbo ramar#wandüri# ra
sapo

ai ni#ni#moatükuni#yo ramar#hind rani#
si#mogodühi#mboane,”

mehu.

⁷ Rani#yahi# asu asukai# hi#mbori#yahane, God#imbo
sesi# mandife si#hefe ha#ihoni# ranambeah#indi#
hoafi# mam# hoafi#yohü yahoya, “Yini#, Adükari#
God, seana Muŋguambo Ng#n#ndeimb#anafi#. Se
nindou ranaheimbo pa#i#hoafarandüri# ranana ai
moani# ani#hondü hondüyo hayambo asu mbu#
mundi# saf#ane,” meho.

⁸ Rani#yu asu yimbuyimbu noufimbi#
sünambeah#indi# nendi#mayu ranai ahandi# dis
hü#fi#ham#indi#wam# kamafoareandi#. Rani#yu
God ai hü#fi#ham#indi# ŋg#n#ndi# masagado
nindou hi#fi#ni# ranaheimbo hai nahurai ti#ki#i#yo#
ndüri#mbohünda.

⁹ Nindou ranaheimbo ŋg#n#ndi# ham#indi#
hü#fü ranai tag#ri#marandüramboyei# asu ai
seiya, “God ndan#ani muŋgua moatükuni#
moaruwaimbofembo ŋg#n#ndi# ra hi#fandarandi#,”
sei hehi ahandi# ndüri# moaruwaimbo#mar#hindi#. Nga
asu nindou ranai moai ahei moaruwai
hohoani#mo ra hi#ni#ŋg#ri#hindühi# God#imbo aboed#
ani sei, nga wani#.

10 Raniyu asu hondahüfimbî noufimbî sünambeahîndî nendi-mayu ranai ahandî dis ra nîmambeahîndî nînihondî adükarî bogorîndî nîmarî-fondî ranîwamî kamafoareandî. Raniyo asu nindou munguambo nînihondî hîfandîrandî ranîwamî nîmbî piyowohüyo asu ai asübusî afîndî sahümündihî ahei teifî kîkîmarîhündî.

11 Raniyei asu aheimbo asübusî afîndî tüküfendürühî masîmei nînoumendürambo Godîmbo moaruwai-moaruwaimbo-marîhorî. Nga asu ai moai ahei moaruwai hohoanîmo süngufe ra hînihîngîrîhindî.

12 Raniyu asu 6 noufimbî sünambeahîndî nendi-mayu ranai ahandî dis ra hoe adükarî Yufretisî-mayo ranambe kamafoareandî. Raniyo asu hoe ranai ngînihîreandühîyo bogorî nindou hüfîhamîndî süfuani-poedi sîfombo-memo rana-hamumbo nafî ra meŋgoro.

13 Raniyahî asu ro hoeirîheandane, moaruwai nendi ngîmî ranai koaikoi nahurai adükarî amoasîrî, nîmambeahîndî nînihondî, asu Godîndî hoafî tikai hoafîyu-randeimbî ranahei yahamo-nafî tükümehîndî.

14 Aiana moaruwai nendi hepünîfeimbî hamîndî moatükunî rarîhi arîhündî rananei. Moaruwai nendi ranai ana bogorî nindou hîfî hîfandu-rundeimbîmbo sowana hei arîhündî. Sapo bogorî nindou ranahamundî ami mamambefepura God Munguambo Adükarî Ngînihîndî hîfandîrandî ranahandî bîdîfîranî sihî yîfiarîmbohünda.

15 Adükarî ai yahuya, “Awi se hîmborîyei! Ro hümbühünümbî nindou nahurai

tükündaheamboyahi! Nga nindou düdi ai apokoate yangiri nimarumbo ahandi hoeari ra wudipoapore hifandarandi ana, hihifi-hihifimbiyu-wamboane. Sapo rananimbo ai ngiri nindou afindi himboahü safi yangiri hoahoanguhü ahandi fimbo amoanngindu,” mehu.

¹⁶ Raniyomo asu moaruwai nendi ngimi-mayei ranai bogori nindou-memo ranahamumbo hifi mamü Hibru-yafe hoafinambo Armagedon ranihü mamühifepurimbo sahüpurümündi mahi.

¹⁷ Raniyu asu 7 noufimbü sünambeahindi nendi-mayu ranai ahandi dis hipiri ra nimoamo sünambe kamafoareandi. Raniyo asu hoafi mamü ranai puküna Godindi munguambo moatükunü hifandiyö nimarimbo fondi raniwamindi hoafiyowohü yahoya, “Mungu-moatükunü ra ndeara munguyomboane,” meho.

¹⁸ Raniyo asu wabürüsü afindi ranai bire hiningirera wakireandühüyo asu nimoamondi hoafi ranai pai kameihü kikirandühüyo hifihe afindi ranai moanü moaruwai hamindi tükümfeyo. God ai nindou nafirandambe ana hifihe ranai moai yahurai tükümfeyo, nga haponda tükümfeyo ranana moanü moaruwai hamindiyö.

¹⁹ Raniyo asu adükari hamindi ngoafi ranai ngimimbore bumareandi. Raniyo asu munguambo hifiyei adükari ngoafi madaburo-mayo ranü amboa moaruwaimbomareandi. Sapo God ai Babiron ngoafi amboa moaruwaimbomareandi. Sapo God ai Babiron ngoafi ranahambo hohoanimo puramündühüyo

asu ai ahambo ahandi-mayo kap ranambe wain hoe ra simindimbo masagado. Waini hoe ranana sapo God ahandi nginindi hamindi hürütü ranıyo.

²⁰ Ranıyo asu munḡambo airan ranai dibonapi-foendühiyo, asu nimoei wafu ranamboani moai hoeirhindi.

²¹ Asu nginindi ngisihari ais nimoei nahurai sünambeahindi 50 kirogram nimboreimbi ranai nindou-yeiwami pütap+yowohü ranaheimbo moaruwaimbo-mareandüri. Ranimboyei asu nindou ranai seiya, “Ro nimboeyefi moaruwaimbo-ehundi,” sei hehi Godimbo moaruwai-moaruwaimbo-marihori.

17

Nindowenihı bırabıriyo-randeimbi nımorehi

¹ Ranıyu asu sünambeahindi nendi mamı sapo dis 7 fufurundümo-ndeimbi-memo ranambeahindi-mayu ranai wambo-so kusü hoafıyundırühi yahuya, “Awi se mborai sinif-anımbı nımorehi nindowenihı bırabıriyo-randeimbi bogori-mayo ranahambo tıñrıfo adükarı tükefendo ra nafuindahanıni-mboyahı. Nımorehi ranai ana ngoafi adükarı hoe hari afoafuso ranı-kımane anıngo.

² Munḡambo hıfi ranıhünda adükarı bogori nindou ranai nımorehi ranı babıdı moaruwai hohoanımomemo. Ranıyei asu hıfi ndanıhünda nindou ranai-amboa nımorehi ranı-babıdı moaruwai hohoanımo ra süngumarundi. Ranımboyomo asu nindou ranai ngüsüfo

mamikari-marapurɪ ai nindou wain hoe simindi hefe rawehindi nou,” mehu.

³ Ranɪyahɪ asu Yifiafi Aboedi ranai wambo flambe farife ŋgɪnɪma-ramɪndɪndira asu sɪnambeahɪndɪ nendi-mayu ranai wambo semɪndɪndɪrɪ haya nɪmɪ wohɪ furɪkoate-reandɪhɪ mahu. Ranɪhɪ tɪkɪyaheandɪhɪ hoeirɪheandane, nɪmorehɪ mamɪ ranai nɪmambeahɪndɪ nɪnɪhondɪ hamburɪ ranɪwamɪ mamaro. Nɪnɪhondɪ-mayo ranahandɪfihɪ ana ndɪrɪ afɪndɪ sɪrɪ papɪyo hɪnɪŋgɪfeyoane manɪŋgo. Ndɪrɪ ranana Godɪmbo moaruwaimbofe hoafɪyo papɪmayo. Nɪnɪhondɪ-mayo ranai 7 mbɪroweimbiyo haya asu 10 daburɪdɪmbɪyo.

⁴ Nɪmorehɪ ranai ana bogorɪ-yafe asɪdabombɪ asu hamburɪ hoearɪ gɪde mbura, ranɪ-poanɪmbo yihuruyo haya gor asu nɪmoei kakɪ afɪndɪ-fihɪ semɪndɪweimbi-nambo nafɪyoweimbi, foefembo moatɪkunɪ yihururamɪndɪ hayamboyo manɪŋgo. Gorɪnambo nafɪyoweimbi kap ranambe moaruwai moatɪkunɪ ai anamɪndɪhoandɪ bɪrabɪrɪ-mayo ranahandɪ afɪsaho foafusoweimbi semɪndɪ haya manɪŋgo, sapo ai anamɪndɪhoandɪ bɪrabɪrɪ-mayo rambo-hɪnda.

⁵ Nɪmorehɪ ranahandɪ gɪrɪbodɪ hamɪndɪfihɪ moanɪ ranɪ-poanɪmbo dɪbohɪndɪ ndɪrɪ sɪrɪ paru hɪnɪŋgɪmarundɪ ranai yare hoafɪyowohɪ yahoya,

‘DIBOHÜNDI HOAFI BABIRON NŊOAFI ADÜKARI
NINDOWENIHI BIRABIRIYEIMBI NIMOREHI ASU
MUNGUAMBO MOARUWAI HOHOANIMO
HONDÜ HIFI NDANIHÜNDAMBO ENGORO

RANAHEI HOND-ANE',

meho.

⁶ Nimorehi ranaiyo Godindi nendi-yei asu Sisasimbo anihondumbo süngur+horeimbi hifokoarearü marandi ranahei-mayo hori ra simindi haya mamikari-mayowa ro hoeimarheandi.

Raniyahi asu ro rani-moatükunî ranahambo hepünaheandühi afindi hohoanimo-mayahî.

⁷ Raniyu asu sünambeahindi nendi ranai düdufindirühi yahuya, "Se nimboe hepünefoandühi afindi hohoanimoayafa? Awi ro sihambo nimambeahindi ninihondi asu nimorehi ranahambo semindi ho arandi ranahafe dibohindi hoafi ninindi ra hoafindahanini-mboyahi. Nimbambeahindi ninihondi ranana sapo 7 mbiro-weimbiyo haya asu 10 daburüdumbi-mayo-ane.

⁸ Nimbambeahindi ninihondimbo yangiri maningowa hoeimarowand-anesi, nga asu hapondanana wani. Ai ndeara sapo hifambe akimi kaikoate moani raguhamindi hanaweimbi ranambeahindi tüküfembo yangir-ane. Nga asu ngiri amitata ahambo moaruwaimbo-fembohünda dibonapindifeyo. God ai hifi sünü nafirand-ambe nindou didiyei koadürümbo-koadürümbo yangiri niboadeimboyei ranahei nduri ra bukambe sürü papimarandi. Nindou hifini animboei ranahei nduri buk ranambe pefe shefekoate-mayo ranai-animbo randihi nimbambeahindi ninihondi ranahambo hoeindihindani-wani hepünindahimboyei. Rani-moatükunî ra horombo yangiri maningoyosi, nga hapondan-ana moai ningo,

ŋga asu süŋgunambo asükaindo tükünd#femboe.

⁹ Ndan# hoafi# ndanana nindou düdi ai f#f#reandeimbi#-mayu ranahamboane: Mbiro 7 ranahandi# s#sami# ranana hi#f# wafuyo asu ni#morehi#-mayo ranai ran#wami# ni#mar# arandi#. Asu rani#-moatükun# ra adükari# bogori# nindou 7 amboan-anemo.

¹⁰ Ranane asu hondahüyafundeimbi# (5) adükari# bogori# nindou y#f#memo-anemo mam# ai mbamarü asu ŋgorü ai awi moai bogori#mbofi tüküfiyu. Tüküfekoate-mayu ranai tük#ndi#fiyuwan# ai moani# aki#dou bod#fohö yang#ri# nüŋgumbui.

¹¹ Sapo ni#mambeah#ndi# ni#ni#hondi# horombo man#ŋgo-yosi#, ŋga asu hapondani# ana moai ni#ŋgo. Ai-an#mbo ahandi#hoari# ranana 8 noufimb# bogori#mbo-nd#femboesi#, ŋga asu aiana sapo ni#ni#hondi# 7 ranambeah#nd-ane. Ŋga asu ahambo ana süŋgunambo God ai moaruwaimbo-ndearümbui.

¹² Sapo 10 daburüdümb# hoeimarowandi# ranana 10 adükari# bogori# nindou-yomo asu ai awi moai muŋguambo moatükun# hi#fandi#yo hombo ra pi#yomo houmbo hi#fandundi#. Ŋga ahamumbo amboani# God ai ŋg#ni#ndi# dagapur#mbui. Bod#fohö ni#mambeah#ndi# ni#ni#hondi#-mayo ra-babi#di#mbo adükari# bogori# nindoumbondafu hi#fandu ni#ŋgomboemo.

¹³ Bogori# nindou ranahamundi# ratüpur# hohoani#mo ranana moani# mam-ane. Rananemo ai ahamundi# ŋg#ni#ndi# asu ndür# adükari# ra ni#mambeah#ndi# ni#ni#hondi# ranahambo masabudo.

14 Ai Sipsip Nĩmori rani-babidĩmbo yifiari-ndĩmboemo. Nga asu Sipsip Nĩmori ai yifiari ra taborĩndĩ-hoembui. Aiana adũkarĩ-yomondĩ adũkar-ani asu adũkarĩ bogori-yomondĩ adũkarĩ bogor-ani. Asu ahandĩ nendĩ ranaheimboya mborai mehundũra tũkĩmehinda wand-aneĩ yahu kafoare hĩnĩngĩ-mareandũra ahandĩ hoafĩ sũnguarĩhind-anĩmbo yifiari ra taborĩndĩ-hehimboyei,” mehu.

15 Sũnambeahĩndĩ nendĩ ai asũkaiyu wambo hoafiyundĩrũhĩ yahuya, “Nindowenihi birabirĩyo-randeimbi nĩmorehi nĩmarũmbĩ hoe se hoeimarowandĩ ranana nindow-aneĩ. Ai muŋgua hĩfĩhũndĩ, muŋgua fi-hoearĩ, muŋgua mamamĩ hoafũmbĩ asu muŋgua nindow afĩndĩ mafandĩhindĩ ranĩyei.

16 Se 10 daburũdũmbĩ nĩmambeahĩndĩ nĩnĩhondĩ hoeimarowandĩ ai-anĩmbo nĩmorehi ranahambo yĩboaruko-ndĩhindũhĩ ahandĩ nĩne napo ahambo sowahi engoro ra mbirĩboadi-hindũhĩ hoearĩ hirĩboadi-hindoani asu safĩ yangĩrĩ nĩmandĩmboe. Rananĩmbo asu ai ahandĩ fisafĩ ra dagũdindowohũ hai-ambe muŋguna mandĩhimboyei.

17 Rani-moatũkunĩ ra God ahandĩhoariyu ahamundĩ ŋgusũfoambe refembo hohoanĩmo masagapurĩ raniyo asu ahamundĩ-mayo ŋgĩnĩndĩ ra nĩmambeahĩndĩ nĩnĩhondĩ ranahambo masabudo. Ai muŋgua hĩfĩ ra hĩbadĩyo hombo God ai ahandĩ hoafĩmayu sũngu muŋgua moatũkunĩ anĩhondũ tũkũfemboayo rani si tũkũfe sĩmboani.

18 Nĩmorehi se hoeimarowandĩ ranana adũkarĩ ŋgoafĩ sapo hĩfĩnĩndĩ adũkarĩ bogori nindow

ranahamumbo hifandapuri arandi ranayo,”
mehu.

18

*God ai Babiron ngoafi Adükarî ra
moaruwaimbo-mareandi*

¹ Rani+moatükunî ranai refehayam-
boyoane, sünambeahîndî nendî ngorü ranai
sünambeahîndî tüküfi makusuwa hoeimarîhinî.
Ai ngînîndî hamîndî hondüyu haya asu ahandî
ngînîndî hamîndî si ranambo muŋguambo hîfî
ra si boakîma-foareandî.

² Asu ai puküna hoafi+yuhü yahuya,
“Adükarî ngoafi Babiron ai hîfinî pîmayo! Ai
hîfinî pîmayo!

Ai moaruwai nendî ranahei ngoaf-ane.

Rani+poanîmbo rani+poanîmbo moaruwai ndu
ranai-amboanî ranîhü amarei.

³ Nîmorehî Babiron rani-babîdîmbo muŋguambo
nindou ranai moaruwai hohoanîmomemo
nindou ai wain hoe simîndîmo houmbo
mamîkarî hohoanîmomemo nou.

Muŋguambo adükarî bogorî nindou hîfî
ndanîhündambo amboanî ai-dîbo
moaruwai hohoanîmomemo.

Asu kaki semîndî ratüpurî ratüpurîyomo-
rundeimbî nindou amboanî

ahandî-mayo moaruwai hamîndî
hohoanîmo rani-fihîndî kaki afîndî
sowandümo houmbo

kaki afîndeimbî nindou tükümefundî,”

mehu.

⁴ Raniyo asu hoafi mamî sünambeahîndî
makosowa hîmborîyahane, ai yare hoafi+yowohü
yahoya,

“Wandî nindou se ŋgoafi ranambeahindî
aboedühi tüküyahi!

Se ai moaruwai hohoanîmoayo ranîsüngu-
ndîhimboyei, ŋga yowanî.

Asu se ai tîŋîrîfo asemîndo ranambe-
ndahimboyei, ŋga yowanî!

⁵ Ahandî moaruwai hohoanîmo ratüpurîmayo ra
nîmoamo sünü ŋgasünde-amboane.

Ranane asu God ai nîmorehî ranahandî
moaruwai hamîndî hohoanîmo
ranahambo moai mîtanîramüdu.

⁶ Ai siheimbo ramareandürî ranî-sîmogodühi
sîmborî se ahambo randîhindî.

Nîmorehî ranai sapo muŋguambo moatükunî
moaruwai ramareandî ranî-sîmogodühi
nandîhi ndahündo.

Nîmorehî ranai siheimbo wain hoe ra ŋgînîndî
hamîndî kare masagadürîmbo

asu se ahambo wain yimbumbore ŋgînîndî
hamîndî kandîhi ndahündo.

⁷ Nîmorehî ranai ahandî borîyohü asu napo
afîndeimbi-mayo ranî-sîmogodühi

ahambo asübusî afîndî ndahündoanî
aranîmbeyo-wamboane.

Ai ahandî fi ranîmbo borîyohü yahoya,

‘Roana adükari bogorîmbo-yaheamboanahî
nda amarîhî!

Ro ŋgîrî aranîndahî, ŋga wanî,’ meho.

⁸ Ranîmbo-hündambo-anîmbo awi ŋgorü-
sîmboanî ana ahambo moaruwai hamîndî
moatükunî,

masîmei, arani-hoafi, sesi-koate nîmarî,
muŋguambo ranî-moatükunî ranambo
nikonda digemboe.

Asu hai ahambo tikir#indamboe
 sapo Adükar# God ai-animbo ahambo
 y#bobondeambui ai ngin#indi ham#ind-ani.

9 Hifi ndan#hündambo adükar# bogori#
 nindou-memo ranai n#morehi rani-babidi#mbo
 n#morehi s#s#h#mo-yomondühi ai moani#
 moaruwai ham#indi afindi# sowandümo
 man#ngomo. Ran#mbo-hündambo-animbo
 adükar# bogori# nindou ranai n#morehi
 ranahambo hai tikir#randühi ranahandi#
 hasi#heimi ahafo ranahambo hoeindundani#
 wani# aran#indi#mondühi ngusüfohö war#
 purük#indümoemo.

10 Nindou ranai anguni# safi ahandi# fikimi#
 ni#ngokoate ni#ngomboemo sapo ai asübusi# ranam-
 befembo y#h#mbombo. Asu ai hoafi#ndomondühi
 animboya,
 'Hi#poani#mboembou-ane! Hi#poani#mboemou-
 ane!

Babiron ngoafi# adükar# ra!

Se ngoafi# adükar# ham#indi-yafi hawa asu
 ngin#indi ham#ind-anafi!

Nimehinou God ai si#hambo ti#jirifo
 saganinimboani,'

mehomo.

11 Hifi ndan#hündambo nindou kaki#
 sem#indi#mbo ratüpur# ratüpur#yomo-rundeimbi-
 memo ranai-amboani ahambo aran#indi#mboemo
 sapo nindou ahamundi# napo ra sem#indi#mbo
 wan#mewambo.

12 Sapo ahamundi# napo ranana ini nda:
 gor, sirfa, n#moei kaki# adükar# ham#indi#fih#
 semündümbi, aboedi# ham#indi yama#i, kifohi#
 hoear# ngin#indi aboedi, rani-poani#mbo hoear#

hamburi, sirika ŋgɪnɪndɪ hoearɪ. Asu rani-poani nɪmɪ fɪsɪŋarü aboedümbɪ, muŋguambo aboedɪ moatükunɪ erefan yahafɪnambo nafɪyo-weimbɪhündɪ, muŋgu moatükunɪ nɪmɪ kaki afɪndɪfɪhɪ pemɪyo-weimbɪhündɪnambo nafɪyo-weimbɪhündɪ. Asu ŋgɪnɪndɪ kapa bras, ain asu nɪmoei aboedɪ sürü-sürüyo-weimbɪnambo nafɪyo-weimbɪhündɪ.

¹³ Asu bɪdɪfɪrɪ napo yahurai. Sesɪ fɪsɪŋarümbɪ moatükunɪ sinamon, kosendɪ mbai, fɪsɪŋgɪrümbɪ mbɪmbɪrai, wowondümbɪ moatükunɪ aboedɪ fɪsɪŋgɪrümbɪ, sanda, wain, sesɪmbo wer, kɪfohi praua asu nɪmbandɪ praua, burmakau, sipsip, hos, ahandɪ nɪmarɪfondɪ kameihɪ, nindou kaki-koate ratüpurɪyomo-ndeimbɪ asu nindou yifiarambe sowandümo-ndüreimbɪ muŋguambo moatükunɪ ra ŋgɪrɪ asükai pemɪndomo.

¹⁴ Kaki semɪndɪmbo ratüpurɪyomo-rundeimbɪ ranai nɪmorehɪmbo hoafɪyomondowohü yahomoya, 'Muŋgu aboedɪ moatükunɪ se sɪhoefɪ hawa wand-ane masafɪ ranana ndeara sɪhambo hɪnɪŋgɪreanɪnɪ haya dɪbonapɪ-mefeyo. Asu muŋguambo aboedɪ sesɪ kaki afɪndɪfɪhɪ semündümbɪ asu muŋguambo yihuruyɪmɪndɪ napo aboedɪ sɪhafɪ mɛngoro-mayo ranamboanɪ ndeara sɪhambo hɪnɪŋgɪreanɪnɪ haya awarɪmarɪhoayo. Asu muŋguambo rani-moatükunɪ ra ŋgɪrɪ se yahurai asükaindafi hoeindowandɪ,' mehomo.

¹⁵ Sapo kaki semɪndɪ ratüpurɪ ratüpurɪyomo-rundeimbɪ ai adükarɪ ŋgoafɪ ranɪhü nɪŋgomombo rani-fɪhɪndɪ kaki afɪndeimbɪ-memo ranai ŋgoafɪ ra aŋgunɪ safɪ nɪŋgomboemo ai afɪndɪ tɪŋɪrɪfo

asem+ndo ranambefembo yih+mbombo wambo.

¹⁶ Nga asu aiana aran+yomondühi af+ndi ho-
hoan+momemo. Ai randu hoafi+nd+mondühi
an+imboya,

“Hi+poan+imboembou-ane! Hi+poan+imboembou-
ane! Adükar+ ngoafi ra.

Horombo ai kifohi hoeari aboedi,
rani+poan+imbo hoeari hamburi
yihururam+ndi,

asu gor, n+moei ranambo naf+yo-weimbi
moatükun+ aboedi ham+ndi yaman+
yihururam+ndi raraora-hayambo
man+ngomayo-ane!

¹⁷ Asu n+mehünou muñguambo aboedi ng+n+ndi
moatükun+ ra awar+mar+hend+!”
mbis+imboemo.

Muñguambo sip sowandümo homo-rundeimbi,
nindou sipambe fareahi ñgorü ngoaf+n+ hei-
r+hündeimbi, sipambe n+mar+imombo, sip rana-
hambo hifand+ru homo-rundeimbi asu nindou
di+demo sir+war+ambe kaki sem+ndi ratüpur+
ratüpur+yomo-rundeimbi nindou muñguambo ai
Babiron ngoafi rani+k+m+ n+ngo-koate anguni-
safi man+imboei.

¹⁸ Ranan+imbo asu ai Babiron ranahambo hai
imaminambo tik+r+randühi has+heim+ ahafo
ranahambo hoeir+hindan+ mayowa has+hei-
mayei. ‘Moai ñgorü ngoafi adükar+ Babiron
yahurai nan+go!’ masei.

¹⁹ Ai ahei mbirowam+ düdübud+ pütayahindühi
aran+hi+imboahoyeih+ seiya,

“Hi+poan+imboembou-ane! Hi+poan+imboembou-
ane! Babiron ngoafi adükar+! Moaruwai
ham+ndi ahambo tük+mefeyo.

Nindou didemo ai sip s̄houndeimbi-
memo ranai sir̄wara-ambe sowandümo
homondühi

kaki af̄indeimbi nindoumbo-yafu
tüküme fundi ŋgoafi ranahandi kaki af̄indi
ranambo!

Asu munḡuambo moatükun̄i af̄indi ahandi ra
awari-mar̄hoayo, masei.

20 God ai Babiron ranahambo moaruwaimbo-
mareandi ran̄imboane
asu s̄ünü se-anafi, God̄indi nindou se-anei,
Krais̄indi hoafi
sowandümo homo-rundeimbi nindou-
anemo, God̄indi hoafi hoafiyomo-
rundeimb-anemo munḡuambo se h̄ih̄ifi-
h̄ih̄if̄indei.

God ai ahambo t̄iŋ̄i r̄ifo masagado s̄apo s̄imbor̄i
s̄iheimbo ramareandür̄i süngumbo,”
meho.

21 Ran̄iyu s̄ünambeah̄indi nendi-mayu ranai
wit nokoyo-rambo nahurai af̄ind̄ikokoe n̄imoei
semündü bot̄ire haya sir̄wara-ambe pireandühi
hoafiyuhü yahuya,

“Ndahurai-an̄imbo Babiron ŋgoafi adükari
ranamboani puküna pind̄ifeyowan̄i
gadowohümbö ŋḡiri asükaindo hoeind̄ihindi.

22 Babiron se, nindou gita fandu, heirüdei,
mbon̄i faifaind̄imo
asu inaf̄oaind̄imo rarao-ndundan̄i
s̄ihafi m̄busümo ŋḡiri nindou ai asükaindei
h̄imbor̄indei ndühünd̄i!

Ran̄i-poan̄imbo ratüpur̄iyomo-rundeimbi ai
s̄ihafi m̄busümo ran̄i ratüpur̄ind̄imo ndunda
ŋḡiri asükaindo hoeind̄ifeyo.

Asu wit n#kombo n#moei ranai ng#r# as#kaindo
 s#haf# mbus#mo wit n#kondand#h#
 hoaf#ndowan# h#mbor#ndei nd#h#nd#.

²³ Asu s#haf# mbus#mo ng#r# as#kaindo
 ram hai ranai sindoan# hoeind#feyo.

S#haf# mbus#mo n#ndouwenih# ai n#moreh#
 sem#nd#mboayu-ane
 asu n#moreh# ai n#ndouwenih#
 sem#nd#mboayo-ane
 hoaf# ra ng#r# as#kai t#k#nd#feyowan#
 h#mbor#ndo ndand#.

S#haf# kak# sem#nd#mbo rat#pur# rat#pur#yomo-
 rundeimb# n#ndou ranai ana
 mu#guambo h#f# ranahambo ngas#ndu
 houmbo ndeara moan# ng#n#nd# ham#nd#
 hond-anemo.

Nga asu se s#haf# t#bag# ng#n#nd# ranamboyaf#
 mu#guambo h#f#h#nd# n#ndou ranahe-
 imbo wos#hoafor# hoaf#-mayaf#nd#r#!

²⁴ God#nd# hoaf# hoaf#yomo-rundeimb#-yomond#
 hor# asu God#nd# n#ndou ranahei hor#
 ranai Babiron ngoaf# ran#h# me#goro.

Y#n#, sapo n#ndou aheimbo ai h#f# ndan#h#
 h#fokoa-mareand#r# ranahei hor#yo
 ngoaf# ran#h# me#goro,”

mehu.

19

*Babiron ngoaf# ranai moaruwaimbo-mefeyowa
 n#ndou ai ran#mbo h#h#f#-h#h#f#mayei*

¹ Ro n#ndou af#nd# s#nambeah# hoaf# puk#na
 kamar#hehinda h#mbor#mayah#. Ai rar#hi
 hoaf#yeih# seiya,

“God ai s#hef#mbo aboedambo-reamuneimb-ani.

Ndüri adükarî asu munḡuambo ḡḡinîndî
ranana sihefi God ranahandî yangîr-ane!

² God ai anîhondü asu mbumundî hohoanîmo
süngure nindoumbo yîbobore arandî.

Nindowenihî bîrabîryo-randeimbü ranai
munḡuambo nindou ranaheimbo ahandî
nindowenihî bîrabîrî hohoanîmo
ranambo moaruwaimbo-mareandürî.

God ai nîmorehî ranahambo simborî tîḡîrîfo
masagado

nîmboe ai Godîndî ratüpurîyomo-rundeimbî
nindou hîfokoamarîpurî ranîmbo-hünda,”

masei.

³ Asükaiyei ai puküna hoafiyeihî seiya,

“Godîmbo adükar-ani yahomboane!

Hai Babiron ḡgoafi adükarî ranahambo
tîkîrarandî ranahandambo hasîheimî
ranai moanî yare koadürümbo-
koadürümbo ahafo,”

masei.

⁴ Ranîyo 24 boagîrî asu yangîrî nîḡgoweimbî
moatükunî ranai hîfînî pütapîyei nîmareimbo
God sapo ahandî adükarî bogorî nîmarîfondî
ranîwamî amaru ranahambo hohoanîmo
yahüindowohü ḡgusüfo pamarîhorî. Ai rarîhi
hoafiyeihî seiya,

“Godîmbo adükar-ani yahomboane! Nga
anîhondü-ane!”

masei.

⁵ Ranîyo asu adükarî bogorîndî fondî-mayo
ranambeahîndî hoafi ranai tüküfeyowohü ya-
hoya,

“Muṅguambo nindou, Godɪndɪ ratüpurɪyei-
rɪhüdeimbi se sɪhefɪ God ranahambo
aboed-ani mbɪsei.
Moanɪ nindou-anei asu ndüreimb-anei se
muṅguambo ahambo aboed-ani mbɪsei,”
meho.

*Sipsip Nɪmori ai nɪmorehühɪflɪ sesɪ afɪndɪ
tükümfeyo*

⁶ Ranɪyahɪ asu nindou afɪndɪ fandambo
yaṅgorombo hoafɪ afɪndɪ tüküfembo nahurai
hɪmborɪmayahɪ. Ranɪ-moatükunɪ ranai ana
sapo hoe amündürɪ yigüdayo nahurai hɪmboyo
asu nɪmoamondɪ hoafɪ mbuayo nahuraiyo
tükümfeyo. Ro hɪmborɪyaha ai rarɪhi hoafɪyeihɪ
seiya,

“Godɪmbo adükar-ani yahomboane!

Sapo Adükarɪ God sɪhefɪ ai muṅguambo
ṅgɪnɪndɪ ra hɪfandarandɪ!

⁷ Haponda awi sɪhɪrɪ hɪhɪfɪ-hɪhɪfɪndefühɪ
adükar-ani mbɪsefɪmboane.

Sapo Sipsip Nɪmori ranai nɪmorehɪ
semɪndɪmboayu ranɪ si ra ndeara
tüküfemboane.

Asu ahandɪ nɪmorɪrehɪ ranai ndeara nafɪramɪ-
ndɪmboane amaro.

⁸ God ai nɪmorehɪ ranahambo moanɪ
aboedɪ hamɪndɪ hoearɪ hɪmboarambe
forɪhoaiweimbi güdüfembohünda
sagadomboani,”

masei. (Sapo hoearɪ aboedɪ ranana Godɪndɪ
nendɪ mbumundɪ ratüpurɪ hohoanɪmoayei rana-
handɪ sɪsamɪ nahurai-ane.)

⁹ Ranɪyu asu sünambeahɪndɪ nendɪ mamɪ ai
hoafɪyundɪrühɪ yahuya, “Se ra sürü papɪrandühɪ

an#mboya, Sipsip Ni#mor# ai ni#moreh# sem#nd#h# sesi af#nd# sesesi#mayei ranambe God ai nindou ranaheimbo se d#g#si mehund#r# ranai ana h#h#fi#h#h#fi#mbeiyei#amboane.” As#kaiyu yare hoafi#yund#r#h# yahuya, “Ndan# hoafi# ndanana God#nd# an#hond# hoafi# hond#ane,” mehu.

¹⁰ Rani#yah# asu ro ahambo hohoan#mo#mboh#nda yir# yimbu pus#r#he mamar#h#. Nga ai hoafi#yund#r#h# yahuya, “Refepoan#! Ro#amboan# se asu si#haf# wandaf# bab#d#imbo si#h#r# Sisas#nd#mayo hoafi# an#hond#mbo#r#hundeimb#ane#fi. Nga se God#mbo yang#r#an#mbo hohoan#mo pand#wor#. Hoafi# Sisas weindah#mareand# ranai nindou #g#n#nd# sagapur# arand# God#nd# hoafi# hoafi#mboh#nda,” mehu.

Nindou k#foh# hos#wam# mamaru

¹¹ Rani#yo asu ro hi#mboyahane, s#nambe yipur# ranai s#b#d#hoai yang#rowoh#yo hos k#foh# ranai man#ngowa hoeimar#heand#. Hos sem#nd# hu#randeimb# nindou rani#wam# mamaru ranahand# nd#r# ra yahurai#ane: ‘Rat#pur# ndore hi#fanda#randeimb#ani’. Asu, ‘An#hond# hohoan#mo s#ng#ure#randeimb#ani’. Sapo ai nindou ranaheimbo y#bobofe asu yifiar# hohoan#mo ra ai moan# mbumund# hohoan#mo men#goro rani#s#ng#u#ani rawareand#.

¹² Ahand# hi#mboar# ana hai nahuraiyowoh#yo asu ad#kar# bogor# nindou#yafe at af#nd# ahand# mb#roambe ni#noumayo. Ahand#fi# nd#r# s#r# pefe hi#n#ng#feyowa mapaiaro ranahambo nindou amur# ai moai fi#r#feyo, nga moan# ahand#hoar# yang#r#ani fi#f#reamboayu.

13 Ai hoandarî hoearî magüdeandî ranana horambe foefe himîndümbiyo magüdeandî. Ahandî ndürî ranana, ‘Godîndî Hoaf-ane.’

14 Ranîyomo asu sünambeahîndî ami ranai kifohî hoearî moanî aboedî hamîndî ra fihü yihururündîmo houmbo kifohî hosî-wamî nînouyomo houmbo ahambo süngumarürî homo.

15 Muñguambo hîfî ranaheimbo hîfînambo-fendürîmbo ami-yomondî pisao nahurai yihümîndî hamîndî ahandî yahamonafî tüküfe mbumarandî. Ai ain nîmîmîmî ranambo-anîmbo muñguambo hîfî ranahambo hîbadambui. Rananîmbo asu ai wain hoe boboe ra wain boboembo fondî ranambe tîjarînambo bubütükündambui. Ranî-moatükunî ranana sapo God muñguambo ñgîndî hîfandandeimbi-mayu ranahandî muñguna moaruwai hamîndî ñgîndî hohoanîmo ranane.

16 Ahandî hoandarî hoearî-mayo ranîfihîyo asu ñgehurîfihîyo ndürî ra sürü pefe hîññgîfeyoanî mapaiaro. Ndürî ranai yare hoafîyowohü yahoya, “Bogorî nindou-yomondî Bogorî asu adükarî nindou-yomondî Adükaranî,” meho.

17 Ranîyahî asu hîmboyahünda sünambeahîndî nendî ranai hüfîhamîndî fihî botîfî manüñguwa hoeimarîhîni. Ranîyu asu ai ndu sünü wafusîfohü youmemo ranahamumbo puküna hoafîyupurühî yahuya, “Godîndî adükarî sesesî ndanîfihî mborai sîfomo fandü mamühîyafu!

18 Mborai sîfomo adükarî bogorî nindou-yafe safî, ami bogorî-yomondî safî, ñgîndî nindou-yomondî safî, hos safî, asu hos sowandümo

homo-rundeimbi-yomondi safi, ra muṅguambo sowasümo. Muṅguambo nindou-yafe safi, moani ratüpuriyomo-rundeimbi nindou-yomondi-mayo asu kaki semindi ratüpuriyorundeimbi-yomondi-mayo, adükarî nindou asu akidou nindou-yomondi-mayo safi ra muṅguambo sowasümo,” mehu.

19 Raniyahî asu himboyahünda, nimambeahindi ninihondi asu adükarî bogori nindou hifi ndan+hünda ahei amiyomo ranai fandu gugurimarunda hoeimar+heandi. Nindou sapo kifohi hosi-mayo raniwami nimarumbo semündü ahu ranani asu ahandi ami rananemo rani-babidimbo yifiarimbo ranai fandu gugurimarundi.

20 Nimambeahindi ninihondi-mayo asu Godindi hoafi tikai hoafiyu-randeimbi nindou-mayu rani-dibo ai muṅguambo tikai hepünifeimbi moatükunî rarine-mar+nandi rani-yimbumbo mbumar+pündümo. Nindou nimambeahindi ninihondi-mayo ranahandi himboahü hepünifeimbi moatükunî rarerandühi asu rani hohoanimo sünguyu ai nindou ranaheimbo woshihoafori hoafiyundürî marandi. Raniyei asu ai nimambeahindi ninihondi-mayo ranahandi ndürî sahümündihî asu ai sisami ranahambo hohoanimo parihi mar+hündî. Ranimboyo asu nimambeahindi ninihondi-mayo raniyo asu Godindi hoafi tikai hoafiyu-randeimbi-mayu raniyu ahafanimbo yang+rî nimbafanda sowapündümo wafusür+ho hai sarfa nimoeinambo tikira-randeimbi-mayo ranambe pimarupirî.

21 Ran+yu asu nindou sapo kifohi hosi-wami n+marumbo ahandi yahamo pisao yihumindi tukufe mbumarandi ranambo ami bodimondi ranahamumbo hifokoako-mafoareapur+. Ran+yo asu munquambo ndu ranai ahamundi safi sahusimbo bodo tuk+mehindi.

20

Satan ai 1,000 h+imban+ karabusambe manungu

1 Ran+yahi asu ro n+imboa h+imboyahunda sunambeahindi nendi mam+ ranai sunambeahindi tukufi haya sapo hifi ambe ndihi ragu hoeife-koateyo-randeimb+ ranahandi yipur+ ki asu sen n+imboreimbü waramberamündü makusüwa hoeimar+hini.

2 Ran+yu asu ai amoas+r+ afindi ranahambo mbumaramündu. Amoas+r+ ranai ana sapo horombod+di hondü-mayo-ane. Ai sapo munquambo nindou ranaheimbo papi+hoafirandür+ hoanqu-randeimb+ Satan-ani. Ran+yu asu sunambeahindi nendi-mayu ranai ahambo sen+nambo hüputüpur+herü mbura 1,000 h+imban+ hin+ng+mariri.

3 Ran+yu ai ahambo hifambe ragu han+weimbi-mayo ranambe pirira mahanu. Nafitambe pare mbura kinambo kiki+re papiramünd+ yowan+imbo hin+ng+mareandi. Ranan+imbo ai munquambo hifi+hündi ranaheimbo ng+r+ wos+hoafori+hoafindündür+. Ahambo refi hin+ng+fiyuan+ nungumbo 1,000 h+imban+ munquayo-ambe-an+imbo tukündüfi ak+dou yang+r+ nungumbui.

4 Ran+yo asu bogori nindou-yafe n+mar+imbo fondi ranai bur+mayowa hoeimar+heandi. Fondi

ran#wami# mamar#mo-memo ranahamumbo
y#boboferambo ng#n#ndi# masagapuri#. Asu
asukai# sapo nindou Sisas#mbo asu God#ndi#
hoafi# ranahambo an#hondumbo watapor#mbo-
ri#hu# mar#hundi# ran#mbo mb#ro# ki#bodi#ri-
marandur# ranahei# yifiafi# hoeimar#heandi#.
Asu aiana# ni#mambeah#ndi# ni#n#hondi#-mayo
ranahambo ahandi# sisami# kameih# moai# ngus#fo
par#hindi#. Ahei# gi#ri#bodi# ham#ndu#hi# asu war#hu#
ni#mambeah#ndi# ni#n#hondi#ndi# nduri# moai#
paiaro, nga# wani#. Ai# yang#ri# tukuyahi# bogori#
nindoumboyahi# Krai#-bab#di# mun#gu-moat#kuni#
1,000 hi#mbanambe# hi#fandi#mar#hundi#.

⁵ Nindou# amur# yi#fi#mayei# ana# moai#
yang#ramboyahi# tukuyahindi#, nga# ai# rand#hi# yi#fi#
yagodei# ngeimbo# 1,000 hi#mbani# mun#guyo-#ambe-
an#mbo# tukundahimboyei#. Ranana# wean#gur#hi#
yi#fi#hundi# bot#ife-#ane#.

⁶ Nindou# di#di#yei# ai# sapo# wean#gur#hi#
yi#fi#yeimbi# bot#ife# si# ranambe# bot#iyahindeimbi#
ana# ai# hi#hi#fi-#hi#hi#fi#mbeyei-#amboane#. Ai# God#ndi#
yang#ri-#anei#. Asukai# yimbu# noufimbi# yi#fi# ranai#
ana# ng#ri# nindou# ranaheimbo# hi#fi#nambo-
ndearu#. Ai# God#mbo# asu# Krai#mbo# di#di#bafi#fe-
rambo# nindoumbondahi# ni#mboeimboyei#. Ranani#mbo#
ai# Krai#-bab#di#mbo# ni#mboeimbo#
1,000 hi#mbani# aho# ranambe# mun#gu# moat#kuni#
ra# hi#bad#hi#mboyei#.

Satan ai mun#guna moaruwai-mboefyu

⁷ Sun#gunambo# 1,000 hi#mbani# ra# mun#guyo-
ambe-#an#mbo# Satan#ndi# karabus# wori# yipur#
ranai# subud#goedoani# asu# ai# moanamb#hi#
tukundufimbui#.

⁸ Asu ranan+imbo ai munquambo hifi+hü nindou bur+iyei wakar+hind+ ranaheimbo wos+hoafor+ hoaf+yondür+imbo hoahoangu wak+indeambui. Hifi ra ahand+ ndür+ Gok asu Magok-ane. Ranan+imbo Satan ai aheimbo munquambo yifiar+imbohünda ndemündündür+ mamüh+ guguründearümbui. Nindou af+ind+ saf+ ranai ana moan+ sir+wara hoe-k+im+ gudik+k+r+ nahurai an+boadei.

⁹ Ran+iyei asu ai munquambo hifi ran+hü hei God+ind+ nindou ser worambe an+boadei asu adükar+ ngoaf+ God ai hohoan+moyu wak+mareand+ ranaheimbo waki-mar+hindür+. Ran+yo asu sünambeah+ind+ hai ranai kos+wöhüyo nindou ranaheimbo hainambo tik+r+marandür+.

¹⁰ Satan ai nindou ranaheimbo wos+hoafor+ hoaf+mayundür+ ran+imboyu asu God ai ahambo wafusür+ho hai sarfa n+moeifih+ mahoro ranambe pirira mahanu. N+mambeah+ind+ nin+hond+ asu God+ind+ hoaf+ tikai hoaf+yu-randeimb+ nindou amboan+ haiambe man+imbafan+. Ranan+imbo ai munquambo nimb+ si aho ra koadürümbo-koadürümbo asübus+imbond+mo p+ind+mondu ngomboemo.

Yibobofe si tüküme Feyo

¹¹ Ran+yo asu himboyahünda adükar+ bogor+ind+ n+mar+fond+ kifoh+ ranai n+ngowöhüyo asu ran+wam+ nindou mam+ ai mamaruwa hoeimar+hin+. Ran+yo asu ai n+maru-ambe ra hifi sünü ranai awar+hoehüyo asu moai asükaiyo hoeifeyo.

¹² Ran+yah+ asu himboyahünda yifiyeimb+ nindou ndüreimb+ asu ndürü-koateimb+ ranai bogor+ind+ n+mar+fond+ hanj+foan+ bur+mayeiya

hoeimar#heandüri. Ran#yo asu buk b#d#f#r#i ranai boare haya kur#m#yo. Asu yang#r#i n#ngombo buk amboan# boare haya men#oro. Ran#yo asu y#f#yeimb# nindou bur#mayei ranaheimbo n#ne-moat#kun# ramar#hinda sapo buk kur#m#yo ranambe sür# pefemarand# ran# s#mogod#h# aheimbo pap#-hoaf# ranai t#k#mefeyond#r#i.

¹³ Ran#yo asu mu#guambo sir#wara-ambe y#f#yei yang#oreimb# ranaheimbo sir#wara ai h#n#ng#-mareand#r#. Y#f#yo-rambo hohoan#mo asu y#fiaf# ngoaf# ranambe y#f#yeimb# nindou k#k#h#r#h#m#undi an#m#boei ranaheimbo mu#gu h#n#ng#-mareand#r#. Ran#yu asu nindou n#mar#fond#-wam# mamaru ranai n#ne-moat#kun# ai ramar#hind# ran#s#mogod#h# aheimbo pap#-hoaf#marand#r#i.

¹⁴ Ran#yo Y#f#yo-rambo asu Y#fiaf# Ngoaf# rana-hafembo haiambe pimareap#ra mahan#fe. Wafus#roho haiambe ranana sapo as#kaiyo yim-bombofe y#f#mbo moat#kun# ranane.

¹⁵ Nindou d#d#y#ei ahei nd#r#i sapo yang#r#i n#ngombo buki-mayo ranambe pair#-koate-ayo ana, nindou ranaheimbo wafus#roho hai mahoro ranambe pimareand#ra mahanei.

21

H#f# s#n# s#mbor# t#k#mefeyo

¹ Ran#moat#kun# ranai refehaya-mboyowane, asu h#m#boyah#nda s#n# h#f# s#mbor# ranai t#k#mefeyowa hoeimar#heand#. Weang#r#h# s#n# t#k#fe h#f# t#k#fe-marand# ranai awar#hoeih#yo asu sir#wara amboan# foer#-koate-mayo.

2 Asu himboyahünda Godindi ngoafi simbori Serusarem ranai, sapo nimorehi anamindühifembo ahandi anamindi rani-sowahi homboyaho haya rawefeyo nou yahurai refe-haya God sowahindi tükufe makosowa hoeimartheandi.

3 Bogorindi nimari-fondi-mayo ranam-beahindi hoafi puküna hoafimayowa himborimayahi. Yare hoafiyowohü yahoya, “Himboriyei! Godindi wori hapoana nindou-babidimbo anango! God ai nindou-babidimbo nünguhü asu ahandi nendi-ndeimboyei. God ai ahandihoari nindou rani-babidimbo anüngu animbo asu ai ahei Godi-ndümbui.

4 Ai nindou ranahei himboarambeahindi arani-himboaho gedüherümbui. Rananimbo yifimbo hohoanimo, asübusi, arani asu ngusüfo afindi kife hohoanimo ra ngiri tükündifeyo. Sapo ranana horombodidi moatükuni awarihoaimb-ane,” meho.

5 Raniyo asu nindou fondi raniwami mamaru ranai hoafiyuhü yahuya “Haponda ro munguambo moatükuni simbori rariheandühanahi,” mehu. Asükai hoafiyundi-rühi yahuya, “Ndan hoafi ranahambo se sürü papindandi. Sapo hoafi nda ai anihondü hamind-ane, nga anihondumbo-ndihindi,” mehu.

6 Raniyu hoafiyundi-rühi yahuya, “Munguambo moatükuni ai tüküfemboane! Roana horombonipoed-anahi asu süngunipoed-anahi, sapo weangurühidid-anahi asu bidifiranidid-anahi. Nindou düdi ai amindaniñomboayu ana, nindou ranahambo ro yangiri niñgoweimbi harihoe

forihoeimbi nindou ranahambo moani ndahan-
doani ndümündümbui asu kakinambo semindi-
koate ndahandomboyahi.

⁷ Nindou düdi ai yifiambeahindi
titaboarifoare harihoei tükefiyu ana, ai wandi-
mayo moani sai moatükuni ra ndemündümbui.
Rananimbo asu ro ahandi Godi-ndahani ai
wandi n#mor#ndümbui.

⁸ Nga asu nindou didei yihimbo-sisiri-yahi-
r#hündeimbi, anihondümbofe-koateyei
r#hündeimbi, moaruwai hamindi ratüpur#yei
r#hündeimbi, nindou hifokoar#hi-r#hündeimbi,
n#morehi sisih#moyomo-rundeimbi,
nindowenihi birabir#yei r#hündeimbi, t#bag#ru-
rundeimbi, tikai godimbo hohoan#mo par#hi-
r#hündeimbi, wos#hoafori hoaf#yei r#hündeimbi
ahei n#ngofondi ranana, wafusüroho hai asu
hai sarfa n#moei apoarambe ahoro ran#hü
yagod#imboe. Ranana yimbu-noufimbi yifimbo
moatükuni-ane,” mehu.

S#mbor#Serusarem ngoafi

⁹ Sünambeahindi nendi dis 7 waram-
beründ#mo-ndeimbi ranahandambo mam#-
mayu ranai wambo-so Godindi hürütü
moendi#fembohünda moaruwai hamindi
moatükuni foafusüfiyuani tüküfimbi-mayo ra
semündü haya makusu. Ai hoaf#yund#rüh#
yahuya, “Se s#n#f-animbo ro n#morehi
anam#ndüh#fembo an#ngo Sipsip N#mor#ndi
n#moreh ra nafuinda-han#nimboyahi,”
mehundi#i.

¹⁰ Raniyo asu wandi fiambe Yifiafi
Aboedi ranai ng#n#ndi tüküfendi#rüh#yahi

asu sünambeahindi nendi ranai wambo semündündiri hifi wafu nimoamo hamindi raniwami mahafu. Ranayu asu ai wambo Serusarem ngoafi adukari sünambe God sowahindi makoso ranahambo nafui-mayundiri.

11 Ranayo asu Godindi himboamupuimbo-randeimbi ranai si boak+mafoareandi. Asu ngoafi ranai sapo sürühoeimbi sospa nimoai kaki afindifih semindimbo rahuraiyo moani himboarambe for+for+hoeimbi hamindi-mayo.

12 Ngoafi adukari ranai papi nimoamo hamindiyo 12 nafitambe kemindi hiningimefeyo. Ranayo asu 12 sünambeahindi nendi ranai nafitambe ranahambo waraniründümo houmbo hifandimarundi. Nafitambe ranifih Israer-yafe 12 sir ranahei nduri ra papimayo.

13 Nafitambe ranai gorügoanini-gorügoaninire burimayo. Ngimi ranai hüfhamindi süfuaninngomo, ngimi himborani nngomo, ngimi ranai rahanini himborani nngomo asu ngimi hüfhamindi hafuaninngomo marundi.

14 Adukari ngoafi ranahandi papi ranana 12 nginindi nimoainambo ndih ragu samboefimbiyo. Ranayo asu mamami raniwami Sipsip Nimorindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi 12-yomondi nduri ranai papimayo.

15 Sapo sünambeahindi nendi horombo wambo wataporimbo-marandiri-mayu ranai gorinambo nafiyoweimbi-hündi simongorife nimihari ranambo adukari ngoafi nafitambe asu papi ra simongori-fembohünda semündü haya manüngu.

16 Adükari ŋgoafi ranana muŋguambo himbori ra moani simogodapo hamindiyo. Raniyu asu sunambeahindi nendi ranai simongori nimirari masemüdu ranambo simongo-reandane, ŋgoafi afindi-kokoeaiyo ahandi ra 2,200 kiromita tükumefeyo. Raniyo asu ahandi simongori hoandari mahafa, himbori yimbu mahafe ranai moani simogodapo hoandari-mayo.

17 Asu papi nimoamo ranahambo amboani simongo-reandane, mam 65 mita tükumefeyo. Rani simongori ranana moani nindou simongoru-rundeimbiyo sunambeahindi nendi-mayu ranai simongorimareandi.

18 Ngoafi ranahandi papi ranana hamburi asu yangiri saspa nimoainambo papiyoweimbiyo. Nga ngoafi ranana moani gor sürühoembi yangirane nafiyoweimbiyo manango.

19 Adükari ŋgoafi ranana hifini ndihi God ai muŋguambo mamkarambo nimoai kaki afindifih semündümbi-namboy kore hiningimareandi. Weangurühi korimefeyo ranana hamburi asu yangiri saspa nimoaiyo, rani-kimi asudabombü sapaia nimoaiyo, rani-kimi kifohi aget nimoaiyo, rani-kimi yangirasüfo emerar nimoaiyo.

20 Asu rani-kimi hamburi kikire kifohi kikire-randeimbi sadonikis nimoaiyo. Rani-kimi konirian nimoaiyo, rani-kimi krisorait nimoaiyo, asu rani-kimi ŋgorü-poanmbo yangirasüfo berir nimoaiyo, rani-kimi anüsühsafümbi topas nimoaiyo, rani-kimi krisopres nimoaiyo yangirasüfoyo anüsühsafümbiyo-randeimbi.

Asu rani-kimi asüdabombü haiasin n+moeiyo, bidifiranambo ana hamburi ametis n+moeiyo.

²¹ Nafitambe 12 ranana sapo 12 kifohi mbisihondiyo. Munguambo yipuri nafitambe ra mbisihondi mam+namboyo nafiyo hinngimefeyo. Ngoafi ranahandi munguambo nafi ranana gor hondünambo nafiyouweimbiyo hayamboyo hoehimbo nahurai-mayo.

²² Ro moai Godimbo hohoan+moyondo-rambo wori fondarowa hoeir+heandi. Sapo Adükari God Munguambo Ng+n+ndembi-mayu ranai-yu asu Sipsip N+mori ai ngoafi ranahandi Godimbo hohoan+moyo-rambo worimefani.

²³ Ngoafi raniwami hüf+hamindi amoamo ahafandi si ra ngiri boak+boad+neandi sapo Godindi himboamupuimbo-randeimbi si ranai ngoafi raniwami boak+mafoareandi ran+imbo-wambo. Asu Sipsip N+mori ranai-ani ngoafi ranahandi ram hai nou-ayu.

²⁴ Ranan+imbo munguambo hif+hündi ranai ngoafi ranahandi si rani-süngu ngeihü, asu munguambo hif+hündi bogori ranai ahamundi ng+n+ndi napo ra ran+hü ndowandümo tükündafumboemo.

²⁵ Munguambo si aho ra nafitambe ranai ngiri pande n+ngo, nga sübüd+hoai yagodi ngomboe. Sapo ran+s+imboani ana ngiri n+mbi ranai yagodo.

²⁶ Asu ngoafi adükari ranambe munguambo hif+hündi-yafe yihuru asu aboedi napo ng+n+ndi ra ndemündündüri keboemboe.

²⁷ Nga n+ine-moatükuni moaruwai-ayo, asu yikoarifo hohoan+moyo-randeimbi asu

wosihoafori hoafiyo-randeimbi, munquambo ranana ngiri ngoafi ranambe keboehi ngei. Sapo Sipsip Nimorindi koadürümbo niñgombo buki-mayo ranambe ahei ndüri pamareandüri ai-yanjigiranimboke-boehi ngüsimboyei.

22

Yanjiri niñgombo hoe asu nimi

¹⁻² Raniyu asu sünambeahindi nendi-mayu ranai hoe afindi yangiri niñgombo nimiñdi ra wambo nafuimayundiri. Hoe ra himboarambe mupui fori wakireandeimbane. Hoe ranana sapo God asu Sipsip Nimori ranahafandi niñmarifondi-mayo ranambeahindi tükufe hayamboyo ngoafi nafi bogori rani mbusümondühi mafoero ho. Asu hoe rani himbori-kimi yangiri niñgombo nimi ranai ngorügoanini-ngorügoanini burimayo. Nimi ranai mamani himbanambe 12 hisiyowohü asu moani mamani amoamo hisiyoro arandi. Asu nimi ranahandi emündü ranana munquambo hifiñhündi ranaheimbo aboedambofendüri ramboane.

³ Asu nine-moatükuni God ai ranahambo moaruwai-ane ehu ranana ngiri ngoafi ranambe yagodo. Nga God asu Sipsip Nimori ahafandi adükari bogorindi niñmarifondi rani yangiri yagodoani asu Godindi ratüpuriyei rihündeimbi ai ahambo hohoanimondeihini ngüsüfo pandihorimboyei.

⁴ Rananimbo asu ahandi ngüsümboari hoeindihi-mboyei asu ahandi ndüri ra

ahei giribodi hamindifihî sürü pande hiniŋgindeambui.

⁵ Asu rananimbo ŋgiri nimbî asükaindo tükündifeyo. Ranimbo-animbo ŋgiri ram asu hüfhamindî ranai si boakiboadeandî. Sapo Adükarî God ai-animbo ahei sindumbui. Asu nindou ranai adükarî bogori nindoumbondahi koadürümbo-koadürümbo hibadühi ŋgeimboyei.

Sisas ai ŋgiri amitata kudu

⁶ Raniyu sünambeahindî nendî ai hoafiyundirühi yahuya, “Ndanî hoafi ndanana anihond-ane, ŋga anihondümbo-mbirihindamboane. Ŋga Adükarî God, sapo ahandî hoafi hoafiyomo rundembî ranahamumbo ahandî Yifiafi masagapurî ranai ahandî sünambeahindî nendî ranahamumbo koamarîhepurî. Asu ai sapo Godindî ratüpurî ratüpurîyei-rîhündeimbi ranaheimbo nini-moatükunî nimai hamindî tükümandife ranahambo nafuimbohünda koamarîhepurî,” mehu.

⁷ Sisas ai hoafiyuhü yahuya, “Awi himboriyei! Ro ŋgiri amitata tükündaheandî. Nindou düdi ai buk ranambe süngunambo tükifembo hoafi sürü papi-mayo ranahambo himboriyeihî süŋgurihi rîhündeimbi-mayeî ranai ana hihifi-hihifimbeyei-amboane!” mehu.

⁸ Ro Son rani-moatükunî ra himboriya hoeirîheamboanahî. Asu ro rani-moatükunî ra himboriya hoeirîhe raraorihî heheambo sünambeahindî nendî wambo nafui-mayundîri ranahandî yiri-kimî piya nimarimbo ndeara

ahambo hohoanimo-yondowohü ηgusüfo pefimbo yangiri-mayahi.

⁹ Nga asu ai wambo hoafiyundi-rühi yahuya, “Yowani, se refepoani! Roana sapo sihafî mamî ratüpurîye rihoandeimbi wandaf-anahi. Asu roana sapo sihafî apodoho wandafî-mamî Godîndî hoafî hoafiyomo-rundeimbi-memo rananemo asu muŋguambo nindou buk ndanambe hoafî engoro ranahambo himborîyei mburîhü rani-süŋgurîhindeimbi ranahei wandaf-anahi. Nga Godîmbo-animbo hohoanimo-ndafîndowohü ηgusüfo pandîworî,” mehu.

¹⁰ Asükai hoafiyundi-rühi yahuya, “Godîndî süŋgunambo tükîfembo buk ndanambe apaiaro ra se yowani dîbonapîfehî gabudîfe-poani. God ai muŋguambo rani-moatükunî ranahambo refemboayu ra ndeara akîmî tükîfembo yangîr-ane.

¹¹ Ranîmboane asu moaruwai hohoanîmoyu-randeimbi ranai moanî moaruwai hohoanîmo ranîsüŋgu-mbîreand-amboane. Asu moaruwai hamîndî hohoanîmoyu-randeimbi ranai moaruwai hamîndî hohoanîmo süŋgu-mbîreand-amboane. Asu mbumundî hohoanîmoyu-randeimbi ranai mbumundî hohoanîmo süŋgu-mbîreand-amboane. Sürühoeimbi hohoanîmo süŋgureandeimbi ranai sürühoeimbi hohoanîmo süŋgu-mbîreand-amboane,” mehu.

¹² Sisas ai yare hoafiyuhü yahuya, “Awi se himborîyei! Ro ηgîrî amitata tükûndaheandî! Ro takîndî moatükunî ndahamîndî tükûndahe-

amboyahi. Rananimbo düdi ai ninimbatükuniyoramareandi rani-simogodühi ndeheamboyahi.

13 Roana horombonipoed-anahi asu süngunipoed-anahi. Ro weangurühidid-anahi asu bidifiranidid-anahi. Roana weangurühidid hondüyu asu süngudid hondüya-rhandeimb-anahi

14 Nindou didiyei ahei hoeari-mayo ra boboerihünda aboedi simbori afisaho-koate tükufeimbi-mayei ranai ana hihifi-hihifimbeyi-amboane. Aiana sapo yangiri ningoweimbi nimimayo ranahandi hisi ra moani himbo-koate dagüdihi asu adükari ngoafi giniri yipuri nafitambe-mayo rani nafi keboehimboyei.

15 Nga asu moaruwai hamindi hoanimoyeimbi nindou, tibagiru rundeimbi, nimorehi sisihimoyomoru-ndeimbi asu nindowenih birabiriyei rihundeimbi, nindou hifokoarhi-rihundeimbi, tikai godimbo süngurihi-rihundeimbi, nindou wosihofori hoafiyei rihundeimbi, ranai ana ngiri adükari ngoafi nafitambe-mayo rani-nafi keboehi ngüsi, nga ai moanambuhü nimboeimboyei.

16 Ro Sisas-anahi nda, wandi sunambeahindi nendi ranahamumbo koarari-heheapuri munquambo moatükun ranahambo wandi nendi ranaheimbo waporimbo-yondürimbohünda. Roana sapo Defitindi amao-mami ranahei sirihünd-anahi tüküyahe animboahi. Asu roana botiboti siambeahindi mupui-anahi,” mehu.

17 Yifiafi Aboedi ai Sipsip Nimorindi nimorehi rani-dibo hoafiyafehü safeya, “Se mborai sinifi,” masafe. Nindou düdi himborinduhü

ana, hoaf#nduhü an#mboya, “Se mborai s#n#f#,” mbüsü. Nindou düdi ai am#ndan#ngombonduhü ana, mbüsünu-wamboane. Nindou ai hoe s#m#nd#mbo hohoan#moayu ana, ai sünü yang#r# n#ngoweimb# hoe ra moan# mbüsümündu-wamboane.

Son ai nindou buk ndanambeah#nd# hoaf# h#mborayei ranaheimbo ah#n# hoaf#mayund#ri

¹⁸ Mu#guambo nindou ai God#nd# hoaf# sapo buk ndanambe engoro ranahambo h#mborayei ranaheimbo ah#n# hoaf# nda ro Son-anah# asahand#r#. Nindou düdi ai ahand# hoaf# God#nd#mayo hoaf# ran#f#h# pare haya hoafayu ana, God ai ahambo n#ne moaruwai moatükun# ai buk ndanambe refembo hoaf#mayu ra ahambo randeambui.

¹⁹ Asu nindou düdi ai b#d#f#r# hoaf# buk ndanambe raguanambo-areand# ana, God ai nindou ranahambo randiran# asu ng#r# sapo yang#r# n#ngombo n#m# h#s#-mayo ra dedu. Asu ng#r# God#nd# ad#kar# ngoaf# buk nda ranahambo watapor#mbo-marand# ranambe n#ngu.

²⁰ Nindou mu#gu moatükun# ranahambo an#hond#mbo hoaf#mayu ai hoaf#yuhüya, “Ro ng#r# am#tata tükündaheand#,” mehu.

An#hond-ane. Ad#kar# Sisas, se mborai.

²¹ Ad#kar# Sisas ai s#heimbo mu#guambo moan# h#poambo-mb#reand#ramboane.

Godindï Hoafi
The New Testament in the Angor language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Angor long Niugini

Copyright © 2001 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Angor

Contributor: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-01-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 31 Aug 2023

c500d379-d0cf-5c22-9613-91d7bcc63af3